

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

18^e JAARGANG

WOENSDAG 26 JULI 1933

No. 917

NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT.

Curatoren: Mr. G. Vissering, Voorzitter; Ir. A. Plate, Onder-Voorzitter; C. H. van der Lecuw, Penningmeester; Mr. W. M. van Lanschot; Mr. L. J. A. Trip; E. D. van Walree.
Directeuren: Prof. Mr. F. de Vries; Prof. Dr. N. J. Polak; Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart, Directeur-Secretaris.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbicus; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.
Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: Dr. H. M. H. A. van der Valk.
Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.^{1,2}

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Economisch-Statistisch Kwartaalbericht f 1.—. Leden en donateurs ontvangen het weekblad en het Kwartaalbericht gratis en een reductie op de verdere publicaties.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

25 JULI 1933.

De inschrijving op het schatkistpapier had eensdeels een gunstig verloop, maar toonde aan den anderen kant toch aan, dat het geldaanbod vooral op langeren termijn nog niet zoo heel groot is. In totaal werd slechts ingeschreven voor f 97.105.000, dus nog niet eens het geheele gevraagde bedrag. Hiervan was voor f 38.350.000 in drie-maands promessen, waarvan een groot gedeelte (f 31.740.000) tot zoodanigen prijs, dat de toewijzing kon geschieden op een basis van $3\frac{1}{4}$ pCt. of nog lager dan de juist in de voorafgaande dagen sterk teruggelooopen discontorente. Daarentegen was er voor zes-maands promessen slechts weinig belangstelling, zoodat het overgrootste deel moest gevonden worden uit de inschrijving op de jaarbiljetten, waarvan de toewijzing geschiedde tot f 1.002.50 of $4\frac{1}{4}$ pCt. en dus een vol percent hooger dan de inschrijving van de vorige maand.

De rente voor particulier disconto sloot zich den volgenden dag geheel aan bij de inschrijvingsprijs en noteerde eveneens $3\frac{1}{4}$ pCt. Later kwam er onder den invloed van meerdere goudzendingen uit Frankrijk een sterker aanbod van geld, zoodat, vooral gisteren, een verdere inzinking plaats vond. Particulier disconto werd voor 3 à $3\frac{1}{8}$ pCt. afgedaan. De prolongatierente kon eveneens nog iets teruggelooopen en noteerde $2\frac{1}{4}$ pCt. en ook callgeld was gemakkelijker en gisteren voor $2\frac{1}{2}$ pCt. verkrijgbaar.

De toewijzing op de inschrijving voor schatkistpapier was als volgt: f 31.740.000 drie-maands promessen à f 991.56 of $3\frac{1}{4}$ pCt.; f 13.040.000 zes-maands promessen à f 981.90 of $3\frac{1}{32}$, en f 42.590.000 jaarbiljetten à f 1002.50 of $4\frac{1}{4}$ pCt.; totaal f 87.370.000.

* *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank blijkt de binnenlandsche credietgeving met f 10,2 miljoen te zijn gedaald; de posten binnenlandsche wissels en beleeningen verminderden respectievelijk met f 3 miljoen en f 7,2 miljoen. De post papier op het buitenland nam met f 8,6 miljoen af, terwijl de diverse rekeningen onder de activa der Bank met f 8,8 miljoen vermeerderden.

De goudvoorraad blijkt deze week te zijn toegenomen met f 22,4 millioen. De zilvervoorraad wijst een vermeerdering aan van f 270.000.

Onder de passiva der Bank kromp de biljettencirculatie met een bedrag van f 11 millioen in; de saldi in rekening-courant stegen daarentegen met f 23,4 millioen; het aandeel van het tegoed van het Rijk in deze toename is f 9,1 millioen en het aandeel van de saldi van anderen f 14,3 millioen. Het beschikbaar metaalsaldo bedraagt f 17,7 millioen meer dan de vorige week. Het dekkingspercentage is met 2 pCt. gestegen tot nagenoeg 79 pCt.

* *

Niettegenstaande er op de wisselmarkt maar weinig is omgegaan, was er toch heel wat belangstelling voor het verloop van de wisselkoersen, die onberekenbaar fluctueerden, op de buitenlandsche markten, wellicht wel door hogere instanties gemanipuleerd. Het was wel voornamelijk de $\$/\text{£}$ -notering, die nu meer dan ooit de richting aangaf. Aanvankelijk had de $\$/\text{£}$ -koers te lijden van groote Dollar-verkoop, waardoor zelfs een oogenblik de 4.87 werd bereikt. Op dit punt aangekomen, ontstond er een flinke vraag. De handel, de speculatie, die posities wilde dekken en ook van de zijde van de effectenbeurs kwamen groote kooporders, waardoor de koers snel steeg en op $4.62\frac{1}{2}$ kwam; tenslotte werd er $4.64\frac{1}{2}$ genoteerd. Hier openden de Ponden op 8.26, liepen aanvankelijk eenige punten terug tot 8.21 om daarna tot 8.31 te rijzen. Dollars, die de week op 1.72 begonnen, kwamen op 1.69 om op 1.79 te eindigen. De Marken schommelden hier de geheele week tusschen de 59 en 59.10; slot iets vaster 59.12 $\frac{1}{2}$. De Fransch Franc bleef even onder de 9.70; er komt nu geregeld goud uit Frankrijk naar hier. Belga's zonder veel verandering tusschen de 34.55 en 34.60. Zwitsersche Francs 47.90—47.82—47.91, uiteindelijk dus maar weinig veranderd. Lires 13.05—13.10. Peseta's rond de 20.70. De Scandinavische koers in samenhang met de Ponden hooger. Canadeesche Dollars vaster, ca. 1.70.

De termijnmarges voor Ponden zijn sterk teruggelooopen; de vrees voor den Gulden is geweken en er bestaat eerder neiging zich van zijn bezit van Ponden op termijn te ontdoen. Een-maands was op $2\frac{1}{2}$, drie-maands op $7\frac{1}{2}$ c. aangeboden. Termijndollars waren rond pari.

In goud ging niet veel om; voor buitenlandsche rekening was er nog wat vraag. Eagles werden tenslotte op $2.50\frac{1}{4}$ gedaan; Sovereigns deden ca. 12.30; baren f 1647 à 1648 per KG. fijne.

LONDEN, 24 JULI 1933.

De geldmarkt blijft nog steeds meer dan ruim. Het wordt steeds moeilijker om dagsaldi loonend onder te brengen. Er zijn geen indicaties, dat daarin binnenkort verandering zal komen. De gezamenlijke bank- en andere saldi bij de Bank van Engeland zijn dan ook tezamen ruim £ 150 millioen.

Disconto is dan ook flauwer dan ooit en de markt geheel apathisch, wanhoopt aan eene verbetering, die al maanden verwacht wordt, maar steeds uitblijft. Drie-maands bankaccepten zijn $\frac{3}{8}$ — $\frac{1}{2}$ pCt., terwijl schatkistpromessen Vrijdag 11. à $1\frac{1}{32}$ toegewezen werden.

Het compromis door de schatkist gevonden met betrekking tot de conversie van de Dollarleening, die Engeland indertijd in den oorlog in Amerika had opgenomen, heeft een goeden indruk gemaakt. Door deze conversie ontvangen de houders bijna 25 pCt. van de goudpremie, die in die bonds besloten lag.

De deviezenmarkt is onzeker en klein, zoodat transacties bezwaarlijk worden.

DE NEDERLANDSCHE KATOENINDUSTRIE IN 1931 EN 1932.

Het aantal artikelen, dat in de laatste jaren in dagbladen en tijdschriften over de Twentsche katoenindustrie is verschenen is, wat de hoeveelheid betreft, zeker zeer belangrijk geweest. Men heeft dus veel kunnen lezen over de groote moeilijkheden, waarmede deze industrie in de laatste jaren te kampen heeft gehad en allerlei min of meer deskundige schrijvers hebben zich geroepen gevoeld, hun meening over deze moeilijkheden te publiceeren. In verschillende van deze artikelen werd de diagnose zeer juist gesteld en bleek wel, dat de beoordeelaars geheel op de hoogte waren van de door hen behandelde problemen. Zulks was echter niet steeds het geval en enkele van deze schrijvers hebben de kracht van hun betoog dikwijls gezocht in kritiek op de leiders van de industrie, zoowel waar dit het bestuur van de bedrijven, als ook de verkoopmethoden betrof.

Schrijver dezes heeft gedurende meer dan 15 jaren geregeld voor dit weekblad bijdragen geleverd over onderwerpen betrekking hebbende op de Twentsche industrie en ook in den regel jaarlijks een overzicht geschreven in verband met de gepubliceerde in- en uitvoercijfers. Voor het laatst is zulks geschied in de nummers van 8 en 15 April 1931, waarin een overzicht over het jaar 1930 verschenen is en nu sedert dien zooveel artikelen in verschillende periodieken over deze industrie zijn verschenen, meende schrijver dezes voortaan die taak wel aan anderen te kunnen overlaten.

De redactie van dit tijdschrift scheen echter niet van die meening te zijn en heeft schrijver dezes speciaal verzocht, thans wel een overzicht over de beide laatste jaren te willen gereed maken, aan welk verzoek natuurlijk gaarne werd voldaan.

Het zal duidelijk zijn, dat de samenstelling van een dergelijk overzicht voor iemand, die reeds zeer vele jaren de „ups and downs” van deze industrie heeft meegemaakt, met gemengde gevoelens zal geschieden. In de jaren 1900—1914 heeft men in deze industrie een geleidelijke en gezonde groei kunnen waarnemen, die gepaard ging met groote vorderingen op technisch gebied. Daarna kwamen de oorlogsjaren, die door opdroging van de grondstofvoorraden geleid hebben tot vrijwel algeheele stilzetting van de bedrijven in de tweede helft van 1917, gepaard aan een uitverkoop van de voorraden, die, niettegenstaande de groote stagnatie in de bedrijfsdrukte, groote winsten aan de industrie hebben gebracht. Op de oorlogsjaren volgde de wilde tijd van 1919 en 1920, toen op commercieel en financieel gebied alles mogelijk scheen. Daarna kwam de ineenstorting van prijzen in de laatste maanden van 1920, die weer groote verliezen veroorzaakte en met de eischen van den fiscus een groot gedeelte van deze oorlogswinsten verslond, zoodat deze later heel wat minder uitvielen dan men eerst daarvan wel scheen te mogen verwachten.

Na 1920 heeft de crisis zich, wat de katoenindustrie betreft, spoedig hersteld. Men beleefde jaren van een geregelde expansie, de door den oorlog afgesneden buitenlandsche relaties konden veelal weer worden aangeknoopt, de industrie nam geregeld in omvang toe, door de uitbreiding van de spinnerijen werd men minder afhankelijk van buitenlandsche garens en hoewel het decennium, na den oorlog goede en slechte jaren heeft gebracht, konden de jaarlijksche overzichten toch meestal op een toeneming van productie en uitvoer wijzen en tot en met 1929 gaf de toestand zeker reden tot optimisme.

Het keerpunt in dezen opbloei is gekomen in de zomermaanden van 1929. De vraag naar manufacturen, die in 1928 nog zeer bevredigend was geweest en ook in de eerste helft van 1929 nog voortduurde, begon geleidelijk te stagneeren, en in zijn overzicht

INHOUD.

Blz.

DE NEDERLANDSCHE KATOENINDUSTRIE IN 1931 EN 1932 door <i>Joan Gelderman</i>	586
Een reeds bestaande Industriebank in Nederland door <i>Mr. C Weststrate</i>	590
De Rijksmiddelen over Juni 1933	591
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De nieuwe wet op de kartellen in Tsjecho-Slowakije door <i>Dr. G. Schacher</i>	592
AANTEEKENINGEN:	
Het vraagstuk van de uitvoering van openbare werken op de Economische en Monetaire Wereld- conferentie	593
MAANDCIJFERS:	
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank	594
Overzicht der Rijksmiddelen	594
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	595—600
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	

over 1929⁴⁾ heeft schrijver dezes reeds gewezen op de zeer ongunstige verhouding tusschen de prijzen van de overzeesche landbouwproducten en die van katoenen manufacturen en ook op de steeds toenemende Japansche concurrentie.

Sedert dien is de toestand steeds slechter geworden; prijzen van ruwe katoen zijn weliswaar sterk gedaald, doch de productiekosten in de Westersche landen blijven nog steeds hoog en de koopkracht in de overzeesche landen is belangrijk verminderd. De Japansche concurrentie wordt steeds heviger en de daling van den Yen-koers in December 1931, een daling, die zich gedurende een groot gedeelte van 1932 heeft voortgezet, heeft aan den Japanschen uitvoer een dergelijke stimulans gegeven, dat zaken in Europeesche manufacturen met de meeste Oostersche landen vrijwel onmogelijk zijn geworden of in de gevallen, dat zij tot stand zijn gekomen, meestal teleurstelling hebben gebracht, zij het dan dat of de fabrikant, dan wel de importeur of de „native dealer” het verlies heeft moeten dragen.

De cijfers voor de beide laatste jaren wijzen dan ook op een groote vermindering van de bedrijfsdrukte.

De invoer van ruwe katoen in Nederland bedroeg in:

	KG. bto.	Ter waarde van
Noord-Amerikaansche	1931: 37.654.000	f 21.558.000
	1932: 28.418.000	„ 11.870.000
Engelsch-Indische	1931: 6.917.000	„ 2.933.000
	1932: 4.104.000	„ 1.494.000
Egyptische	1931: 48.000	„ 39.000
	1932: 112.000	„ 55.000
Ned.-Indische	1931: 34.000	„ 16.000
	1932: —	„ —
Diverse soorten	1931: 3.599.000	„ 1.943.000
	1932: 1.616.000	„ 692.000
Totaal	1932: 34.250.000 KG.	f 14.111.000
	1931: 48.252.000 „	„ 26.489.000
	1930: 45.335.000 „	„ 37.294.000
	1929: 47.038.000 „	„ 51.626.000

en van katoenafval en linters:

	KG. bto.	Ter waarde van
Duitschland	1931: 5.820.000	f 1.025.000
	1932: 4.924.000	„ 636.000
Groot-Britannië	1931: 1.733.000	„ 397.000
	1932: 403.000	„ 76.000
China	1931: 645.000	„ 132.000
	1932: 395.000	„ 70.000
Frankrijk	1931: 565.000	„ 151.000
	1932: 136.000	„ 40.000
België en Luxemburg.	1931: 424.000	„ 110.000
	1932: 200.000	„ 39.000

⁴⁾ Zie E.-S. B. 1930, pag. 442/3.

V.S. Amerika	1931:	239.000	f	73.000
	1932:	146.000	"	41.000
Japan met Korea	1931:	237.000	"	91.000
	1932:	33.000	"	6.000
Keizerrijk Indië	1931:	109.000	"	27.000
	1932:	45.000	"	6.000
Totaal	1932:	6.282.000 KG.	f	914.000
	1931:	9.816.000	"	2.018.000
	1930:	13.674.000	"	3.781.000
	1929:	15.253.000	"	5.240.000

Linters.

		KG. bto.	Ter waarde van
V. S. Amerika	1931:	341.000	f 106.000
	1932:	83.000	" 18.000
België en Luxemburg	1931:	233.000	" 68.000
	1932:	79.000	" 18.000
Duitschland	1931:	10.000	" 3.000
	1932:	49.000	" 14.000
Peru	1931:	78.000	" 21.000
	1932:	91.000	" 23.000
Totaal	1932:	302.000 KG.	f 73.000
	1931:	663.000	" 198.000
	1930:	528.000	" 218.000
	1929:	1.594.000	" 780.000

Van de ingevoerde hoeveelheden werd uitgevoerd:

		KG. bto.	Ter waarde van
Ruwe katoen	1931:	409.000	f 241.000
	1932:	218.000	" 84.000
Katoenafval	1931:	6.013.000	" 1.823.000
	1932:	4.965.000	" 1.186.000
Linters	1931:	1.000	" —
	1932:	2.000	" 1.000

van welken afval resp.:

1931	4.208.000 KG.	naar Duitschland
1932	3.051.000	"
1931	538.000	" België
1932	943.000	"
1931	683.000	" Frankrijk
1932	709.000	"

werd gezonden.

Doordat eenige uitbreidingen van de spinnerijen eerst in 1930 in bedrijf zijn gekomen, nam de hoeveelheid gebruikte katoen in 1931 nog toe en is deze eerst in 1932 sterk verminderd. Door deze grootere productie van garens in Nederland nam echter de invoer van vreemde garens reeds in 1931 af, terwijl de kleinere invoer van linters wijst op den zeer onbevredigenden toestand in de dekenfabrieken, waarbij deze linters als grondstof worden gebruikt.

De invoer van katoenen garens bedroeg:

		KG. bto.	Ter waarde van
Ruwe, ongetwijnde garens	1931:	15.703.000	f 12.496.000
	1932:	13.503.000	" 8.286.000
Gebleeke of geverfde ongetwijnde garens	1931:	977.000	" 1.055.000
	1932:	1.045.000	" 875.000
Getwijnde garens, 2-draads	1931:	2.010.000	" 2.702.000
	1932:	2.083.000	" 2.074.000
Getwijnde garens, meerdr.	1931:	776.000	" 1.192.000
	1932:	816.000	" 1.179.000
Totaal	1932:	17.447.000	f 12.414.000
	1931:	19.466.000	" 17.445.000
	1930:	26.810.000	" 31.680.000
	1929:	32.864.000	" 45.767.000

waarvan uit:

		in 1932	in 1931
Groot-Brittannië	10.723.000 KG.	13.511.000 KG.	
Duitschland	3.239.000	2.719.000	"
België, Luxemburg	2.881.000	2.598.000	"
Tsjechoslowakije	195.000	359.000	"
Frankrijk	364.000	165.000	"
Oostenrijk	43.000	75.000	"

De uitvoer van katoenen garens heeft bedragen:

		KG. bto.	Ter waarde van
Ruwe, ongetwijnde garens	1931:	1.464.000	f 1.234.000
	1932:	567.000	" 380.000
Gebleeke of geverfde ongetwijnde garens	1931:	130.000	" 173.000

Getwijnde garens, 2-draads	1931:	89.000	f 150.000
Getwijnde garens, meerdr.	1931:	44.000	" 80.000
	1932:	53.000	" 68.000
Totaal	1932:	905.000 KG.	f 757.000
	1931:	1.727.000	" 1.573.000
	1930:	2.645.000	" 3.024.000
	1929:	2.583.000	" 3.592.000

Van de uitgevoerde ongetwijnde, ruwe garens waren bestemd voor:

		1932	
Argentinië	131.000 KG. tegen	—	KG. in 1931
Gr.-Brittannië	73.000	611.000	" " "
Duitschland	109.000	187.000	" " "
België, Luxemburg	101.000	156.000	" " "
Ned.-Indië	81.000	309.000	" " "
Unie v. Z.-Afrika	47.000	—	" " "

(Argentinië, waarheen in 1930 719.000 KG. werd gezonden, komt in 1931 niet voor).

Verder bedroeg de uitvoer van naaigarens in 1932:	615.000 KG. ter waarde v.	f 1.338.000
tegen in 1931	608.000	" 1.706.000
" " 1930	544.000	" 1.668.000
" " 1929	634.000	" 1.957.000

Het *invoersaldo* heeft dus bedragen:

		Ton	Ter waarde van
Ruwe katoen	1932:	34.032	f 14.027.000
	1931:	47.843	" 26.248.000
	1930:	45.144	" 37.132.000
Katoenafval	1932:	1.317	" 1.728.000
	1931:	3.803	" 195.000
	1930:	6.647	" 737.000
Linters	1932:	300	" 72.000
	1931:	662	" 198.000
	1930:	527	" 217.000
Katoenen garens	1932:	16.542	" 11.657.000
	1931:	17.739	" 15.872.000
	1930:	24.165	" 28.656.000
Totaal	1932:	52.191	f 27.484.000
	1931:	70.047	" 42.513.000
		76.483	" 66.742.000

De uitvoer van naaigarens heeft zich vrijwel kunnen handhaven, doch de uitvoer van katoenen garens is zeer sterk verminderd en er schijnt ook wel heel weinig kans te zijn, dat deze zich spoedig weer tot den vroegeren omvang zal herstellen.

Uit de groote vermindering van het import-saldo van de grondstoffen blijkt wel, dat de bezetting der industrie steeds verder verminderd is. Zulks bleek wat 1931 betreft ook reeds uit de productie-statistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek; deze statistiek gaf voor de laatste 4 jaren de volgende cijfers:

		Afzet met	Afzet voor
		Verbruik van binnenlandsche	export in
		garens in	bestemming in
		1000 KG.	f 1000
1928	66.600	119.800	118.800
1929	68.300	126.900	112.300
1930	62.700	108.800	81.800
1931	52.800	87.600	57.500

In de vroegere jaren is de export steeds meer toenomen dan de binnenlandsche afzet en in de jaren 1926 en 1927 was deze export zelfs in absolute cijfers groter dan de verkoop in het binnenland. Uit de bovenvermelde cijfers blijkt wel, dat sedert dien deze export zeer sterk verminderd is en verder, dat deze vermindering reeds van 1929 dateert, dus dat het begin van de wereldcrisis toen reeds te bespeuren was in de vermindering van de exportmogelijkheden der Nederlandsche katoenindustrie. Als men trouwens de uitvoercijfers van het jaar 1929 nauwkeurig detailleert en tevens rekening houdt met de toestanden op de Java-markt, het belangrijkste afzetgebied voor Twentsche manufacturen, ziet men duidelijk, dat de overvoering van deze markt en de inzinking van het prijsniveau reeds begonnen is in de zomermaanden van 1929, toen men overigens in de wereld nog op rozen sliep of meende te slapen.

Aan manufacturen is in de jaren 1931 en 1932 in-gevoerd:

	KG.	Ter waarde van
Ongebleekt voor drukkerij en ververij	1931: 431.000	f 797.000
	1932: 802.000	" 1.012.000
Andere ongebleekte manu-facturen	1931: 668.000	" 1.129.000
	1932: 767.000	" 1.012.000
Gebleepte manufacturen ..	1931: 287.000	" 1.115.000
	1932: 298.000	" 847.000
Geverfde manufacturen ..	1931: 2.126.000	" 7.615.000
	1932: 2.309.000	" 6.076.000
Bedrukt, al of niet tevens gebleekt of geverfd ...	1931: 1.117.000	" 3.829.000
	1932: 1.443.000	" 3.591.000
Bont geweven	1931: 441.000	" 1.149.000
	1932: 559.000	" 1.135.000
Totaal....	1932: 6.178.000 KG.	f 13.697.000
	1931: 5.070.000 "	" 15.634.000
	1930: 5.865.000 "	" 20.982.000
	1929: 8.091.000 "	" 28.961.000

waarvan uit de volgende landen:

	1932	1931
Gr.-Brittannië ..	3.211.000 KG.	tegen 2.484.000 KG. in 1931
Duitschland	1.447.000 "	" 1.036.000 "
België, Luxemburg	856.000 "	" 857.000 "
Frankrijk	93.000 "	" 150.000 "
Zwitserland	194.000 "	" 167.000 "
Tsjechoslowakije .	96.000 "	" 122.000 "
Italië	54.000 "	" 76.000 "
V. S. v. Amerika	22.000 "	" 56.000 "
Spanje	— "	" 41.000 "

Deze grootere invoer van manufacturen heeft bij een kleinere consumptie ook een ongunstigen invloed op de binnenlandsche vraag uitgeoefend, en het is zeer begrijpelijk, dat daardoor uit de industrie sterke aandrang op de Regeering werd uitgeoefend om dezen invoer te contingentereen. Gedeeltelijk is zulks geschied met den invoer van geverfde, gedrukte en bontgeweven manufacturen, en voor 1933 zijn de invoercijfers voor deze rubrieken zeer sterk verminderd. De invloed van deze contingentereeningsmaatregelen moet men niet overschatten, want ook in normale omstandigheden zou deze invoer waarschijnlijk door de verminderde vraag en vooral door de moordende concurrentie van de binnenlandsche industrie ook wel zijn afgenomen. Indirect geven dergelijke contingentereeningsmaatregelen echter wel voordeel, omdat vele importeurs tegen de moeilijkheden opzien, die aan den invoer van gecontingenteerde artikelen zijn verbonden en zich dus eerder tot de binnenlandsche industrie wenden om te onderzoeken of de door hen benodigde goederen ook hier te lande worden gemaakt. In dit verband hebben waarschijnlijk ook de contingentereeningsmaatregelen voor verschillende soorten van boven- en onderkleeding een gunstigen invloed gehad, omdat thans meer van deze artikelen in de binnenlandsche confectiefabrieken worden gemaakt en deze fabrieken dus als nieuwe consumenten voor katoenen en wollen goederen zijn opgetreden.

De uitvoer van katoenen manufacturen heeft bedragen:

	Netto gew.	Ter waarde van
Ongebleekte manufacturen	1931: 1.197.000	f 1.625.000
	1932: 532.000	" 617.000
Gebleepte "	1931: 11.792.000	" 25.800.000
	1932: 7.442.000	" 13.542.000
Geverfde "	1931: 2.086.000	" 4.979.000
	1932: 1.116.000	" 2.428.000
Bedrukt, al of niet tevens gebleekt of geverfd ...	1931: 1.375.000	" 5.037.000
	1932: 1.183.000	" 3.683.000
Bont geweven	1931: 4.534.000	" 11.021.000
	1932: 1.640.000	" 3.400.000
Totaal....	1932: 11.913.000	f 23.670.000
	1931: 20.984.000	" 48.462.000
	1930: 24.021.000	" 70.218.000
	1929: 30.357.000	" 98.872.000

terwijl nog aan katoenen dekens werd uitgevoerd:

1932: 1.784.000 KG.	bto. ter waarde van	f 1.374.000
1931: 4.398.000 "	" " " " " "	" 4.001.000
1930: 6.453.000 "	" " " " " "	" 6.928.000
1929: 8.743.000 "	" " " " " "	" 10.169.000

Verder zijn er nog verschillende producten der Nederlandsche katoenindustrie, die in de statistiek niet als manufacturen vermeld worden en toch voor den uitvoer van belang zijn. Als zoodanig mogen o.a. genoemd worden:

Tafel- en servetgoed, handdoeken en ander huishoudgoed, zoowel afgepast als aan het stuk; beddelakens en sloopen, zoowel van linnen, halflinnen als katoen, die toch hoofdzakelijk uit katoen bestaan, waarvan in 1932:

177.000 KG.	ter waarde v. f	366.000	werden uitgev., tegen
1.291.000 "	" " " " "	3.005.000	in 1931, en
1.201.000 "	" " " " "	3.409.000	" 1930.

Bij deze goederen treedt het verlies van de Engelsche markt sedert de invoering van 20 pCt. invoerrechten daar te lande in December 1931 wel zeer sterk op den voorgrond.

Gebreide- en tricotgoederen, waarvan de uitvoer bedroeg in:

1932: 329.000 KG.	ter waarde van	f 600.000
1931: 665.000 "	" " " " "	" 1.690.000
1930: 894.000 "	" " " " "	" 2.665.000

Katoenen band en veters, waarvan werden uitgevoerd:

1932: 53.000 KG.	ter waarde van	f 107.000
1931: 71.000 "	" " " " "	" 178.000
1930: 85.000 "	" " " " "	" 255.000

Manufacturen van echte zijde en/of van kunstzijde en van beide met andere stoffen (behalve wol):

1932: 142.000 KG.	ter waarde van	f 595.000
1931: 370.000 "	" " " " "	" 1.879.000
1930: 477.000 "	" " " " "	" 2.794.000
1929: 645.000 "	" " " " "	" 3.940.000

Fluweel en peluche (lang- en kortharig):

1932: 64.000 KG.	ter waarde van	f 189.000
1931: 302.000 "	" " " " "	" 1.025.000
1930: 309.000 "	" " " " "	" 1.349.000

De uitvoer van katoenen stukgoederen heeft, wat de landen van bestemming betreft, bedragen:

	KG. netto	Ter waarde van
<i>Europa.</i>		
België en Luxemburg ..	1931: 340.000	f 1.049.000
	1932: 254.000	" 680.000
Noorwegen	1931: 576.000	" 1.208.000
	1932: 241.000	" 441.000
Engeland	1931: 2.424.000	" 5.824.000
	1932: 152.000	" 331.000
Denemarken	1931: 885.000	" 1.551.000
	1932: 200.000	" 295.000
Duitschland	1931: 116.000	" 190.000
	1932: 173.000	" 256.000
Griekenland	1931: 53.000	" 119.000
	1932: 17.000	" 33.000
Tsjechoslowakije	1931: —	" —
	1932: 13.000	" 17.000
Zweden	1931: 18.000	" 52.000
	1932: 4.000	" 11.000
Oostenrijk	1931: —	" —
	1932: 6.000	" 9.000
<i>Azië.</i>		
Ned. O.-Indië	1931: 11.145.000	f 25.233.000
	1932: 7.269.000	" 13.699.000
Engelsch-Indië, enz. ...	1931: 734.000	" 1.938.000
	1932: 507.000	" 1.037.000
Siam	1931: 384.000	" 822.000
	1932: 354.000	" 701.000
Br.-Malakka, enz.	1931: 281.000	" 736.000
	1932: 229.000	" 477.000
China, enz.	1931: 420.000	" 692.000
	1932: 129.000	" 196.000
Ceylon	1931: 238.000	" 596.000
	1932: 32.000	" 64.000
Syrië	1931: 78.000	" 127.000
	1932: 21.000	" 30.000
Hongkong	1931: 32.000	" 36.000
	1932: 18.000	" 26.000

<i>Afrika.</i>			
Br. West-Afrika	1931:	329.000	f 1.307.000
	1932:	514.000	" 1.307.000
Br. Oost-Afrika	1931:	837.000	" 1.860.000
	1932:	366.000	" 688.000
Unie v. Z.-Afrika	1931:	169.000	" 356.000
	1932:	105.000	" 171.000
Egypte	1931:	65.000	" 118.000
	1932:	38.000	" 46.000
Belgisch-Congo	1931:	7.000	" 30.000
	1932:	11.000	" 36.000
<i>Amerika.</i>			
V. S. Amerika	1931:	149.000	" 509.000
	1932:	189.000	" 455.000
Argentinië	1931:	329.000	" 681.000
	1932:	99.000	" 199.000
Suriname	1931:	43.000	" 116.000
	1932:	31.000	" 61.000
Canada	1931:	19.000	" 55.000
	1932:	16.000	" 41.000

Deze cijfers toonen wel aan hoe groot de „collapse” in den uitvoer van katoenen manufacturen is geweest en de cijfers voor de eerste helft van 1933 wijzen op een verderen achteruitgang. Doch hoe kan het ook anders? In vorige overzichten is door schrijver dezes meermalen gewezen op het groote belang van den steeds toenemenden uitvoer van onze katoenindustrie en op het verheugende feit, dat deze uitvoer zich niet alleen naar Nederlandsch-Indië gespecialiseerd had, doch dat deze over vrijwel de geheele wereld plaats vond. Hoe heeft zich nu in de laatste jaren deze toestand zoo geheel kunnen wijzigen?

In de Oost-Aziatische landen heeft men de sterke concurrentie met de Japansche industrie, die veel goedkoper werkt, technisch en commercieel goed geoutilleerd is en welke concurrentie vooral sedert de daling van den Yen-koers in December 1931 vrijwel moordend is geworden. Doch ook in de meeste andere landen heeft men steeds nieuwe belemmeringen onderhouden. In Engelsch-Indië een invoerrecht van 50 pCt., dat in Mei 1933 tot 75 pCt. is verhoogd, weliswaar tegen Japan bedoeld, doch wat tevens den Europeeschen invoer belemmert nu Engeland zelf slechts 25 pCt. behoeft te betalen. In Engeland zelf 20 pCt. invoerrechten en in de meeste Engelsche dominions preferente rechten voor Engelsche manufacturen, die nog uitgebreid zijn na de overeenkomsten van Ottawa. In de Fransche Koloniën, speciaal in West-Afrika, een sterk verhoogde preferentie ten gunste van de Fransche industrie. In de Europeesche Balkanlanden deviezen-restricties, zoodat remises uit die landen aan allerlei moeilijkheden zijn onderworpen. In Denemarken een sterke oriëntering naar Engeland in verband met den afzet van de landbouwproducten. Verder de Engelsche concurrentie, die sedert de daling van den Sterling-koers in September 1931 weer heviger is geworden, vooral toen die daling gevolgd werd door een loonsvermindering in de reeds sterk gedeprecieerde valuta.

Waarlijk, de toestanden in de Nederlandsche katoenindustrie zijn buitengewoon onbevredigend, de productie is allerwege sterk ingekrompen, de werkloosheid, hetzij geheel dan wel gedeeltelijk, heeft een ongekende hoogte bereikt en de onderlinge concurrentie wordt steeds heviger, doordat een ieder tracht van de nog beschikbare orders een zoo groot mogelijk gedeelte te bemachtigen.

Over deze toestanden zijn in de laatste jaren reeds vele artikelen geschreven; verschillende personen, zowel journalisten als economen en ook anderen, die zich daartoe geroepen gevoelden, hebben Twente bezocht en daarover min of meer belangwekkende artikelen gepubliceerd. Het zal duidelijk zijn, dat schrijver dezes in het korte bestek van dit overzicht niet op al deze beschouwingen zal kunnen ingaan, doch anderzijds zou men het hem euvell kunnen duiden, indien hij dit artikel zou beëindigen zonder een korte uiteenzetting van zijn meening over de toekomst van de industrie, waarin hij zelf werkzaam is.

Bij de beoordeeling van de vooruitzichten van de

Twentsche industrie, moet men rekening houden met het feit, dat de tegenwoordige toestand in de bedrijven onderling zeer verschillend is. Er zijn nog verschillende fabrieken, die hoofdzakelijk voor de binnenslandsche markt gewerkt hebben, die tot nu toe nog weinig van de crisis hebben geleden. Wel zijn hun voorraden in waarde gedeprimeerd en hebben zij te kampen met een grootere concurrentie dan vroeger, doch hun afzet heeft zich tot zekere hoogte kunnen handhaven, terwijl zij door den aard van hun bedrijf zich ook gemakkelijker op andere artikelen konden toelaggen.

Voor de groote exportbedrijven, die hoofdzakelijk voor de overzeesche markten werkten, is de toestand echter veel ernstiger. Zij hebben een zeer groot gedeelte van hun afzet, waarschijnlijk duurzaam, verloren; zij hebben daardoor hun bedrijf veel sterker moeten inkrimpen, terwijl ook een omzetting voor deze groote bedrijven veel moeilijker en kostbaarder is. Het zal dan ook zeer moeilijk zijn om tot een eenigzins belangrijke verbetering te komen, zoolang de export zich niet tot een zekere hoogte kan herstellen. Elke verbetering in de export-mogelijkheden zal direct een gunstigen invloed hebben op de geheele industrie, de onderlinge concurrentie, zoowel van de spinnerijen als van de weverijen, zal daardoor minder hevig worden en elke verhooging van de bedrijfsdruk zal de verliezen doen verminderen.

Op het oogenblik zijn weliswaar de vooruitzichten voor een verbetering in dezen export nog verre van rooskleurig. De handelsbelemmeringen schijnen in plaats van minder steeds heviger te worden en het prijsverschil met verschillende Japansche manufacturen is van dien aard, dat de concurrentie daartegen vrijwel hopeloos lijkt. Het is echter zeer de vraag of deze toestand duurzaam is. Men kan toch aannemen, dat in Japan de aanpassing aan den verlaagden Yen-koers nog niet geheel heeft plaats gevonden en men mag verder rekening houden met het feit, dat bij een stijging van katoenprijzen het verschil in fabricatiekosten relatief kleiner wordt. Ook kan de Japansche industrie nog lang niet alle markten, die manufacturen importeerden, voorzien en wordt van de productie dezer Japansche fabrieken ruim de helft in het land zelve geconsumeerd. De groote druk op de andere Oostersche markten, speciaal Nederlandsch-Indië, is waarschijnlijk ook te wijten aan het feit, dat Japan moest exporteerden om grondstoffen te kunnen koopen en dat de uitvoer naar een onbeschermd markt met lage invoerrechten, waar bovendien vlotte betaling kon worden verkregen, wel buitengewoon aanlokkelijk was. Het is volstrekt niet uitgesloten, dat bij meer normale omstandigheden in China en Mantsjoerije, Japan zich weer meer op die markten zal toelaggen, terwijl men ook niet moet vergeten, dat in Europa de verlaging der productiekosten steeds verderen voortgang maakt. Men ziet thans reeds, dat in verschillende fancy-goederen, waarbij niet alleen de prijs, doch ook de kleuren en de dessins meespreken, Manchester weer tegen Japan kan concurreeren en ook voor enkele andere goederen lijkt zulks op den duur niet onmogelijk. Al deze factoren werken echter niet onmiddellijk en de export-industrie is door de groote verliezen der laatste jaren reeds zoo verzwakt, dat zij daarop misschien niet zal kunnen wachten.

Het is dus zeker wel wenschelijk om te trachten door verschillende maatregelen de industrie tenminste tijdelijk eenigen steun te geven en op dit gebied is er voor onze Regeering nog wel wat te doen, zoowel hier te lande als in Nederlandsch-Indië. Men kan natuurlijk allerlei maatregelen heel gemakkelijk afkeuren met een beroep op de open-deur politiek, doch men moet ook rekening houden met de wederkeerigheid, die steeds de basis vormt voor de meeste handelsrelaties. Een eenzijdige oriëntering op den Japanschen leverancier heeft groote bezwaren, zoowel politiek als economisch, terwijl de verkoop van Indische producten naar Europa toch ook verband houdt met de ex-

portmogelijkheden van Europa naar Nederlandsch-Indië. Het belang van den inlandschen consument alleen mag niet den doorslag geven, terwijl het ook de vraag is, of deze meer gebaat is met een prijsverschil van enkele procenten van de ingevoerde manufacturen dan wel met een behoorlijken afzet van de Indische producten, waarvan de opbrengst toch ook de belooning van zijn werkkraft bepaalt. Zelfs een gedeeltelijke hervatting van de uitvoermogelijkheden naar Nederlandsch-Indië zou reeds verlichting brengen en het is zeker te hopen, dat de betreffende autoriteiten bereid zullen zijn, hun medewerking te verleen om op dit gebied tenminste iets te bereiken.

Wat de overige exportmarkten betreft, ondervindt men vooral de zeer sterke concurrentie van Lancashire, waar men over het algemeen lagere loonen betaalt en ook de andere kosten lager zijn dan in Twente. Dit prijsverschil is echter niet van dien aard, dat men niet mag hopen, dat daarin geleidelijk verbetering zal komen en dat men door een verdere verlaging van de productiekosten in eigen land binnen afzienbaren tijd weer evenals vroeger tegen Lancashire zal kunnen concurreren.

Ook op de binnenlandsche markt zijn er nog wel mogelijkheden in verschillende artikelen, die tot nu toe uit het buitenland werden ingevoerd, terwijl door de uitbreiding van de confectienijverheid ook geleidelijk meer verschillende manufacturen in het land zelf worden gebruikt. Deze mogelijkheden zijn echter lang niet voldoende voor de beschikbare en thans overtollige productie-capaciteit van de industrie, terwijl zij nogal wat technische aanpassing vereischen, zoodat een dergelijke uitbreiding niet zoo heel vlug gaat. Mocht het echter mogelijk zijn, binnenkort tot een verbetering van den export te komen, zoo zoude de overige aanpassing zich veel meer in een geleidelijk tempo kunnen voltrekken, hetgeen zeker de industrie ten goede zou komen.

Hoewel dus de toestand in Twente over het algemeen zeer onbevredigend is en er zeker al heel weinig kans schijnt, dat deze vroeger zoo bloeiende industrie zich binnen afzienbaren tijd weer eenigszins tot den vorigen omvang zal kunnen herstellen, mag men toch ook verwachten, dat de tegenwoordige crisis niet onbepaald zal duren en geleidelijk weer meer normale toestanden zullen intreden. Mocht zulks het geval zijn, zoo moet men hopen, dat de verschillende mogelijkheden, die hier zijn vermeld, er toe zullen bijdragen om in de hierboven aangeduide richting geleidelijk weer tot betere resultaten te komen. Moge aan allen, die hiertoe kunnen medewerken, niet alleen de noodige werkkraft, doch vooral het daarvoor vereischte beleid geschonken worden!

J. G.

EEN REEDS BESTAANDE INDUSTRIE-BANK IN NEDERLAND.

Mr. C. Weststrate schrijft ons:

Blijkens het artikel „Een industrie-bank in Nederland” van Mr. Dr. B. K. Spanjaard in de nummers van 19 April en 10 Mei jl. blijft het vraagstuk van de oprichting van zulk een bank aan de orde¹⁾. Het is daarom niet ondienstig, dat iets wordt medegedeeld over een reeds bestaande industrie-bank, die door de schrijvers over dit onderwerp blijkbaar niet wordt gekend. Hetgeen overigens geen wonder is, want zij is niet van grooten omvang en werkt op een speciaal terrein, dat niet aan een grooten heirweg in de financiële wereld gelegen is. Ik heb het oog op de Coöp. Grondkapitaalbank voor den Landbouw, gevestigd te Utrecht. De naam duidt reeds aan, dat deze instelling alleen den landbouw tot haar werkgebied heeft. De lezer zal zich afvragen: hoe kan zij dan een industrie-bank zijn? Het antwoord is: omdat de landbouw verschillende industrieën heeft doen ontstaan, die zoo

nauw daarmede verbonden zijn, dat men ze gerust nog tot het gebied van den landbouw kan rekenen. Dit zijn in het bijzonder de coöperatieve industrieën, die als het ware verlengstukken zijn van het bedrijf van den individueelen landbouwer. Vroeger maakte de boer de boter zelf, op zijn eigen boerderij. Thans doen groepen boeren het gezamenlijk, in hun coöperatieve zuivelfabriek. Zoo hebben de boeren ook coöperatieve aardappelmeelfabrieken, beetwortelsuikerfabrieken, stroocartonfabrieken, waar zij hun landbouwproducten laten verwerken.

Behalve deze „landbouw-industrieën” worden ook handelslichamen op land- en tuinbouwgebied door de Grondkapitaalbank voor den Landbouw gefinancierd. Ik heb hier in het bijzonder het oog op de coöperatieve veilingen.

De Grondkapitaalbank is in 1927 opgericht door de Coöp. Centrale Raiffeisen-Bank, een groot aantal der bij deze aangesloten Coöp. Boerenleenbanken,²⁾ en verschillende coöperatieve instellingen van de categorieën, te wier behoeve zij werd opgericht. Haar aandeelenkapitaal bedroeg f 500.000.— waarvan gestort 10 pCt. Volgens de statuten moest het aandeelenkapitaal bij elke leening, die de Bank zou verstrekken, worden uitgebreid, zulks om de waarborg voor obligatie-houders op peil te houden (bij gelijk blijvend kapitaal en vergrooting van het bedrag van uitstaande leeningen en dus ook van obligatie's zou de waarborg voor obligatie-houders relatief natuurlijk verminderen).

De naam der instelling duidt ook reeds aan, dat zij alleen langlopende leeningen verstrekt. Zij verschaft aan de coöperatie's (want alleen voor deze is zij opgericht) grond- of stichtingskapitaal (waaronder begrepen kapitaal voor uitbreiding).

Volgens de statuten moet elke geldleening gewaarborgd zijn door een voldoende aansprakelijkheid der leden van de vereeniging, waaraan geld ter leen wordt verstrekt.

Daartegenover gaat zij ook alleen verplichtingen op langen termijn aan. Zij verschaft zich de benodigde geldmiddelen door uitgifte van obligaties. Deze bijzondere wijze van dekking (die overigens soms wordt aangevuld door hypotheek of borgstelling) doet echter niet af aan den aard der verleende credieten, en daarmede ook niet aan het karakter der bank.

Op 31 December 1932 stond aan leeningen uit ongeveer f 3.600.000.—. Aan obligatie's was een iets kleiner bedrag in omloop. Het aandeelenkapitaal bedroeg f 1.000.000.—.

De obligaties zijn ter beurze genoteerd. De koersen der 4½ pCt. obligatie's (er zijn ook 4 en 5 pCt. obligatie's) bedroegen eind December van de jaren 1929 tot en met 1932: 98, 101, 98 en 98½.

De crisis heeft de ontwikkeling der Bank natuurlijk tegengehouden. Op andere wijze heeft zij echter nog niet van de crisis geleden. Eén der crediet-genietende fabrieken is in liquidatie moeten gaan, doch verlies hierop is practisch uitgesloten.

De Grondkapitaalbank levert het bewijs, dat een industrie-bank in ons land bestaanbaar is. Bovendien is de met haar opgedane ervaring gunstig. Zij heeft ongetwijfeld bijgedragen tot ontwikkeling van verschillende „landbouw-industrieën”, en haar obligatie's zijn blijkbaar als beleggingsmateriaal in aanzien³⁾.

¹⁾ Ten behoeve van lezers, die met het landbouwcrediet niet bekend zijn, merk ik op, dat bij de Coöp. Centrale Raiffeisen-Bank te Utrecht zijn aangesloten ongeveer 730 Coöp. Boerenleenbanken, die per eind 1931 beschikten over ongeveer 364 miljoen aan deposito's en credit-saldi in rekening-courant.

²⁾ Opmerking verdient, dat de obligaties zijn ondergebracht bij het publiek. De Centrale Raiffeisen-Bank (die men wel de moeder-instelling der Grondkapitaalbank kan noemen) heeft er om principiële redenen geen enkele genomen, terwijl de Boerenleenbanken betrekkelijk weinig dier obligatie's bezitten.

³⁾ Vgl. eveneens het op hetzelfde onderwerp betrekking hebbende artikel van Prof. Dr. G. M. Verrijn Stuart in het nummer van 14 Juni jl.

Naschrift. Wij hebben aan bovenstaande beschouwing van Mr. Weststrate gaarne plaatsing verleend, omdat het hier de financiering van een industrietak betreft, waarover slechts weinig bekend is.

Intusschen meenen wij, dat de Grondkapitaalbank niet het goede voorbeeld is van een werkelijke Industriebank. Immers, de hoofdbezwaren tegen een Industriebank in Nederland zijn, wat men kan noemen, het liquiditeits- en het rentabiliteitsprobleem. Het laatste achten wij belangrijker dan het eerste. Het liquiditeitsprobleem lijkt ons voor een oplossing vatbaar; met het rentabiliteitsprobleem is dit anders gesteld. Dit hangt geheel af van de levensvatbaarheid van de ondernemingen, welke door de Industriebank gefinancierd worden. Want een onderneming heeft meestal behoefte aan lang crediet, zonder dat zij daarvoor een voldoende onderpand kan geven. Werkt de onderneming met verliezen, dan loopen ook de bankcredieten gevaar, hetgeen direct de rentabiliteit van de Industriebank beïnvloedt.

Uit het betoog van Mr. Weststrate blijkt, dat de credieten, die de Grondkapitaalbank verleent, gedekt zijn door een voldoende aansprakelijkheid van de leden der vereeniging, waaraan geld wordt verstrekt. De credietzekerheid is in dit geval dus heel wat groter dan bij de financiering van industriële ondernemingen.

Bovendien moet men verder niet uit het oog verliezen, dat de landbouwindustrieën bijna uitsluitend industrieën van verbruiksgoederen zijn, die veel minder conjunctuurgevoelig zijn dan industrieën van half- of eindfabricaten. Om deze redenen reeds is een instelling als de Grondkapitaalbank voor de financiering van de industrie van half- en eindfabricaten niet bruikbaar. (Red.).

DE RIJKSMIDDELEN OVER JUNI 1933.

De Middelenstaat over de maand Juni jl. brengt opnieuw een teleurstelling. Gaf Mei een achteruitgang van de maandopbrengst tegenover het vorige jaar van f 1.920.800, de maand Juni toont weder een groot tekort, nl. van f 2.160.700. De opbrengst toch van de afgelopen maand was f 28.727.900, tegenover f 30.888.600 in Juni 1932. De totale opbrengst bleef voorts f 3.121.300 bij de gemiddelde maandraming ten achter.

Beschouwt men de totale opbrengst van het eerste halfjaar 1933 tegenover hetzelfde tijdvak van 1932, dan vindt men eveneens weinig reden tot tevredenheid. Hoewel thans op een drietal middelen nieuwe opentenen worden geheven, geven de genoemde twee tijdvakken een nadeelig verschil voor 1933 van niet minder dan f 20.369.200.

Wanneer voor de vergelijking der resultaten over de maanden Juni 1932 en Juni 1933 de drie nieuwe posten, welke in 1932 nog niet bestonden en welke dus het bedrag der ontvangsten over de afgelopen maand tegenover die van het vorige jaar flatteeren, buiten beschouwing worden gelaten, dan blijken de overige middelen f 4.137.200 beneden die van Juni 1932 te zijn gebleven, terwijl de ontvangsten f 3.197.800 minder waren dan de raming.

De accijnzen op zout, op geslacht en op het gedistilleerd en die op suiker overtroffen de ontvangsten over de gelijknamige maand van het voorafgaande jaar, terwijl ook de belasting op gouden en zilveren werken, de rechten en boeten van zegel, de rechten en boeten van registratie, alsmede de domeinen en de loodsgelden een hogere opbrengst gaven.

Het hoger genoemde nadeelig verschil van f 20.369.200 van de eerste zes maanden van het lopende jaar tegenover die van 1932 stijgt tot f 31.811.200, wanneer ook hier de opentenen op den invoer, die op den accijnzen op het bier en die op den accijnzen op de suiker buiten beschouwing worden gelaten. Ook de raming voor zes maanden werd niet gehaald; het nadeelig verschil beliep f 3.278.000.

In tegenstelling met de vorige maand, toen kon worden geconstateerd, dat de grondbelasting zich goed kon handhaven, moet thans op een decrees worden gewezen. Tegenover de opbrengst van Juni 1932 toch bedraagt het nadeelig verschil f 141.300. Deze verminderde opbrengst is vermoedelijk toe te schrijven aan den invloed van de malaise als gevolg waarvan de invordering van deze belasting meer bezwaar ontmoet dan in vorige jaren. Tegenover de opbrengst van Juni 1932 bedraagt het nadeelig verschil f 141.300. De gemiddelde maandraming echter werd met f 464.000 overschreden.

Zooals te voorzien was, blijft de daling in de opbrengst der inkomstenbelasting geregeld voortgaan. Weliswaar is de teruggang thans niet zoo groot als die, waarop de vorige maand moest worden gewezen, doch niettemin bedraagt zij nog f 1.172.100. Over het verstreken eerste halfjaar 1933 is de achteruitgang, in vergelijking met het eerste halfjaar 1932 f 10.993.500. Dat de raming, welke voor 1933 in totaal op f 25.000.000 minder gesteld was dan voor het voorafgaande jaar in zes maanden met f 11.010.000 werd overschreden, is hierbij slechts een schrale troost.

Met de vermogensbelasting staat het er eveneens treurig voor. De teruggang in dit middel bedroeg deze maand f 164.800 en over zes maanden f 1.587.000. Evenals bij de inkomstenbelasting is ook hier de daling der kohierbedragen in verband met de heerschende crisis de aanwijsbare oorzaak van den geregelden teruggang.

De dividend- en tantiëmebelasting geeft bij een opbrengst van f 1.114.300 een nadeelig verschil van f 482.300. Het behoeft geen verwondering te wekken dat dit middel, dat zoo rechtstreeks den gang van zaken bij verschillende bedrijven weerspiegelt, maand op maand een ongunstig resultaat aanwijst. De achterstand over zes maanden is thans reeds gestegen tot f 1.341.100, terwijl het nadeelig verschil ten aanzien van de raming is aangegroeid tot f 1.803.200.

De stijging in de invoerrechten, welke over Mei kon worden geconstateerd, is niet alleen geheel verloren gegaan door de daling in Juni, doch werd daardoor zelfs niet onbelangrijk overtroffen. Deze daling toch bedraagt niet minder dan f 1.050.000. Over de eerste zes maanden van 1933 werd f 6.487.100 minder ontvangen dan in hetzelfde tijdvak van 1932, terwijl de ontvangsten f 5.720.600 beneden de raming bleven. Dit is niet alleen een gevolg van den verminderden omvang van den invoer, doch ook de daling in de waarde der belaste goederen doet hier haar invloed gevoelen.

De opentenen op het vorenstaande middel, welke in Mei voor de eerste maal beneden het millioen waren gedaald, hebben deze grens thans weer overschreden. Zij brachten namelijk f 1.110.900 op, tegenover een raming van f 875.000. De opbrengst van dezen ontvangstpost is bevredigend. In zes maanden toch werd de raming met f 2.832.900 overschreden.

De geregelde teruggang in de opbrengst van het statistiekrecht, welke over Mei werd onderbroken, heeft zich in Juni weder voortgezet. Dit middel, hetwelk een vrij nauwkeurigen maatstaf levert voor de handelsbeweging ten opzichte van het buitenland, geeft thans een vermindering te zien van f 1.800 bij een opbrengst van f 165.600. De achteruitgang over zes maanden is f 111.800; bij de raming over dat tijdvak bleven de ontvangsten f 104.300 ten achter.

Met uitzondering van den wijn-, den bier- en den tabakaccijnzen vertoonden de accijnzen een hogere opbrengst. De zoutaccijnzen, met een ontvangst van f 144.100 vertoonden een toeneming van f 1.500, de geslachtaccijnzen leverde een voordeelverschil van f 1.800. De gedistilleerdaccijnzen vertoonden een stijging van f 51.600, hoewel het aantal crediettermijnen even groot was als het vorige jaar. De daling bij den bieraccijnzen is ook deze maand weer belangrijk en bedraagt f 308.300. Deze daling behoeft echter niet te zeer te

verontrusten. Hier is nog steeds de aanleiding het minder aantal brouwsels als gevolg van de in verband met de inwerkingtreding der nieuwe opcentenheffing op 1 Januari 1933 vóór dien datum gemaakte voorraden. De wijnaccijns, met een opbrengst van f 300.700 gaf een nadeelig verschil groot f 277.900. De opcenten op den bieraccijns en die op den accijns op suiker bleven beide beneden de raming, onderscheidenlijk met f 42.000 en f 117.500. De suikeraccijns zelve gaf f 110.400 meer bij een gelijk aantal crediettermijnen. De accijns op tabak vertoonde een mindere opbrengst van f 157.000. Hier doet de vermindering van de banderolleprijzen, speciaal voor sigaretten en sigaren haar invloed gelden. De totaalopbrengst over 1933 bleef f 2.700.300 bij 1932 ten achter; het nadeelig verschil tegenover de raming steeg tot f 2.271.100.

Voor het eerst sedert eenige jaren valt bij de belasting op gouden en zilveren werken op een stijging te wijzen. Zij is echter niet belangrijk en bedraagt f 1.200 bij een opbrengst van f 53.200.

De zegelrechten geven ook deze maand weer een belangrijke verbetering te zien. Deze bedraagt f 395.200 en komt voor een belangrijk deel, nl. f 250.000 voor rekening van de beursbelasting als gevolg van de grootere activiteit op de effectenbeurs. De raming van dit middel over de eerste zes maanden van 1933 is met f 1.075.700 overtroffen. De inkomsten zijn echter over zes maanden nog f 543.000 beneden de opbrengst van hetzelfde tijdvak van 1932. De rechten en boeten van registratie gaven een meerdere opbrengst van f 71.000.

Het tijdelijk herstel, dat de successierechten over de maand Mei te zien gaven, is door de daling over Juni, welke f 990.200 bedraagt weder meer dan teniet gedaan. De achterstand over zes maanden belooft f 2.695.900, terwijl de ontvangsten over dien termijn f 2.032.300 beneden die van 1932 bleven.

De domeinen, welke f 340.300 oprachten, geven ditmaal een surplus van f 112.300. Het voordeelverschil ten aanzien van de raming voor het eerste halfjaar 1933 is thans f 206.200. In totaal wordt echter nog een verlies in vergelijking met het vorige jaar geboekt. Het nadeelig verschil bedroeg f 320.400.

De loodsgelden zijn ook deze maand weer beter. Bij een opbrengst van f 280.600 bedroeg de voortgang f 32.100.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” hebben ditmaal f 4.011.000 bedragen, terwijl de ontvangst over het eerste halfjaar f 28.452.800 is geweest. In vergelijking met hetzelfde tijdvak van 1932 valt een nadeelig verschil van f 3.622.700 op te merken.

Voor het wegenfonds is f 796.100 ontvangen, waarvan f 786.400 aan wegenbelasting en f 9.700 wegens rijwielbelasting. In totaal valt over zes maanden tegenover 1932 een verbetering van f 185.500 te constateren.

De gemeentefondsbelasting beliep in de afgelopen maand f 2.894.000, terwijl de nieuwe opcenten f 285.000 opleverden. In totaal bedroegen de inkomsten ten bate van het gemeentefonds derhalve f 3.179.000. Over de eerste zes maanden werd ten bate van dit fonds f 41.395.300 geboekt, wat f 8.412.000 minder is dan in 1932.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE NIEUWE WET OP DE KARTELEN IN TSJECHO-SLOWAKIJE.

Dr. Gerhard Schacher te Praag schrijft ons:

Na zeer levendige discussies in de kringen der politici en leiders van het bedrijfsleven is thans de nieuwe kartelwet in Tsjecho-Slowakije tot stand gekomen. Haar bepalingen zijn niet alleen voor het rechtswezen en het bedrijfsleven van Tsjecho-Slowakije zelf, doch verre daarbuiten voor de geheele ont-

wikkeling van het internationale kartelwezen van beteekenis. Vaak gekoesterde verwachtingen, dat de nieuwe wet, die in het teken van een scherpe economische crisis is ontstaan, met de deflationistische politiek en de in de economische wetgeving van Tsjecho-Slowakije anders sterk aanwezige tendenzen tot algemeene prijsverlaging, ernstig rekening zou houden, zijn niet in vervulling gegaan. Het voornaamste doel van de nieuwe kartelwet is controle over de kartellen, niet echter haar ontbinding of principiële bestrijding in het belang van het verbruik.

Van de belangrijkste bepalingen van de buitengewoon omvangrijke wet volgen hieronder de meest essentiële:

In het eerste deel van het wetsontwerp wordt het wezen van een kartelverdrag gedefinieerd, voor welks geldigheid schriftelijke formulering noodzakelijk is. Bij het Rijksbureau voor de Statistiek wordt een voor een ieder toegankelijk kartelregister ingericht, waarin de kartelovereenkomsten en belangrijke gegevens omtrent de tot het kartel toegetreden partijen worden geregistreerd.

§ 4 verplicht het Rijksbureau voor de Statistiek om volgens door dit Bureau vast te stellen richtlijnen de verkoopprijzen evenals ook de op grond van kartelovereenkomsten vastgestelde tarieven in evidentie te houden. Hiertoe moeten de prijzen en alle wijzigingen aan het Rijksbureau voor de Statistiek worden medegedeeld. Het Statistisch Bureau slaat acht op de prijsontwikkeling van de goederen, waarop de kartelovereenkomsten betrekking hebben, doch ook op die van andere groepen, die buiten de kartelovereenkomsten vallen. Daardoor wordt een overzicht over den invloed van de kartellen op de prijsvorming verkregen.

De contraheerende kartelpartijen zijn voorts verplicht omtrent alle belangrijke kartelmaatregelen schriftelijke aantekening te houden; van een gemeenschappelijk optreden tegenover afnemers, leveranciers, klanten en derden überhaupt (uitsluiting) moet bovendien acht dagen vóór het in werking treden aan het bevoegde Ministerie kennis worden gegeven, daar de overeenkomst anders ongeldig is.

Van bijzondere beteekenis uit het oogpunt van kartelpolitiek is het tweede deel van de wet, dat zich met de bescherming van de consumenten tegen nadeelige gevolgen van de kartelovereenkomsten bezig houdt. § 7 bepaalt: „Wanneer de vrees gerechtvaardigd is, dat door doorvoering van een kartelovereenkomst een openbaar belang door onevenredig hoge prijzen (tarieven van verkeers-, crediet- of verzekeringmaatschappijen), door handelsgebruiken, die de klein- of groothandelsprijzen onevenredig verhoogen, of door niet gerechtvaardigde uitsluitingen wordt bedreigd, moet het daartoe bevoegde Ministerie, hetzij rechtstreeks, hetzij ingevolge een door de regeering verstrekte opdracht, een onderzoek instellen.”

Het Ministerie, dat met het onderzoek is belast, kan dan in elk stadium onderhandelingen over een vergelijk beginnen; indien deze met succes worden bekroond en het gevaar van bedreiging van een openbaar belang is geweken, wordt het onderzoek gestaakt. Ook op verzoek van een der toporganisaties van de belanghebbende vereenigingen kan te allen tijde een dergelijke procedure om tot een accoord te komen, worden voorbereid. Het onderzoek mag zich in dit geval niet tot bedrijfsgeheimen uitstreken. Wanneer het onderzoek beëindigd is, moet het Ministerie aan de regeering verslag uitbrengen, dat met een concreet voorstel gepaard moet gaan.

Inzonderheid van belang zijn de bepalingen van de kartelwet omtrent het ingrijpen van den staat bij geconstateerde afwijkingen in de prijspolitiek der kartellen. Indien namelijk door het onderzoek komt vast te staan, dat de prijzen inderdaad onredelijk hoog zijn, resp. dat de handelsgebruiken de prijzen onevenredig verhoogen of door de afgekondigde uitsluiting de werkzaamheid van de betrokkenen on-

mogelijk wordt gemaakt of ernstig bedreigd, beslist de regeering, dat het aan het kartel verboden is om op de binnenlandsche markt hoogere prijzen te vragen dan die, welke worden vastgesteld, bepaalde handelsgebruiken te bezigen, resp. de uitsluiting door te voeren. Het verbod van hoogere prijzen kan ten hoogste voor één jaar worden uitgevaardigd.

Indien het kartel de beslissing van de regeering niet opvolgt, kan het volgens § 13 een cautie tot Kr. 3 miljoen worden opgelegd en het kartelverdrag ongeldig worden verklaard. De regeering kan in dit geval het kartel ook ontbinden. Waar het openbare belang zulks verlangt, kan zij, na voorbereiding van het onderzoek, nog vóór de beslissing, door middel van een voorloopige beschikking ingrijpen. Een voorloopige beschikking, waarbij een bepaalde prijs wordt verboden, mag echter slechts ten hoogste voor een maand worden gegeven.

De wet regelt ook het voor de gerechtelijke kartelpraktijk belangrijke punt van het uittreden uit de kartelovereenkomst, hetgeen te allen tijde kan geschieden, wanneer de overeenkomst de werkzaamheden van de kartelleden in economisch opzicht ernstig bedreigt, bemoeilijkt of in die mate onmogelijk maakt, dat de toegetreden partij dit bij het sluiten van de overeenkomst, met inachtneming van een gewonen commerciëlen zorg, niet heeft kunnen voorzien. Deze tamelijk scherpe uittredingsbepaling wordt hierdoor verzacht, dat niet alleen rekening zal worden gehouden met de schade, welke voor de uittredende partij bij handhaving van de overeenkomst zou ontstaan, doch ook met de schade, welke door deze uittreding voor de andere partijen kan ontstaan.

Tenslotte is nog één van de slotbepalingen der wet van groote handelspolitieke beteekenis, nl. § 40, die de regeering machtigt voor een krachtige doorvoering van de nieuwe kartelwet, door middel van verordeningen, eventueel de betreffende douanerechten te regelen. De geheele wet, welke, zooals vanzelf spreekt, voor alle tot dusverre tot stand gekomen kartelverdragen van toepassing is, zal op 1 September a.s. van kracht worden.

Voor de in deze nieuwe kartelwet tot uitdrukking komende grondbeginselen van de Tsjechische kartelpolitiek, is de ook bij de motiveering afgegeven verklaring karakteristiek, dat men niet draait, *de tot dusverre afwijzende houding tegenover de kartellen op te geven* en een positief standpunt ten opzichte van dit vraagstuk in te nemen. De kartellen zullen, ondanks vele tegengestelde stroomingen, de jure worden erkend. Deze positieve houding ten opzichte van het kartelvraagstuk is het resultaat van de erkenning, dat, volgens de normen van de geldende regeling van het rechtswezen, economische combinaties van ondernemers niet alleen voor haar leden van beteekenis kunnen zijn, doch ook voor de geheele volkshuishouding.

Volgens de motiveering van de regeering kunnen kartellen een gunstigen invloed op een regeling van de productie, den handel en de industrie uitoefenen. Deze absoluut vriendschappelijke houding ten opzichte van de kartellen blijkt uit de nieuwe wet reeds op het eerste gezicht, en wordt slechts door de boven weergegeven maatregelen tegen uitwassen van het kartelwezen verbroken. De wetgever had klaarblijkelijk in de eerste plaats de bedoeling, om een vaste basis voor de rechtszekerheid der kartelovereenkomsten vast te leggen en voor een uniforme en gecontroleerde publiciteit in het kartelwezen zorg te dragen.

Bij de overheerschende positie van de agrarische partij in de regeering zou hierbij vóór alles van belang zijn geweest, om de vaak bestreden landbouwkartellen, dus inzonderheid bepaalde industrieën, zooals spiritus, suiker, cement, enz. te beschermen. Anderzijds wilde men klaarblijkelijk tegelijkertijd ook aan een zeer sterke strooming onder de bevolking tegemoetkomen, die reeds lang tegen bepaalde uitwas-

sen van het kartelwezen gekant was en deze uitwassen inzonderheid aan de gebrekkige organisatie van de controle en het ongeregelde in de ontwikkeling van de verschillende kartellen toeschreef.

De principieele mogelijkheid tot verder en scherper ingrijpen in de zeer machtige positie van de kartellen is in ieder geval door de nieuwe wet tot stand gekomen; men mag echter nauwelijks aannemen, dat van deze bevoegdheid meer gebruik zal worden gemaakt dan in de wet uitdrukkelijk is voorgeschreven, omdat zeer groote belangen een dergelijke verscherping van de nieuwe kartelwet bemoeilijken. Anderzijds legt men juist in de kringen, die de kartellen minder goedgezind zijn, den nadruk hierop, dat men door de nieuwe wet reeds een belangrijke schrede is vooruitgekomen, omdat zij vroeg of laat toch minstens als uitgangspunt voor een werkelijke en scherpere bestrijding van monopolistische prijscombinaties zou kunnen gelden.

Op deze wijze beteekent de geheele wet in zekeren zin een compromis. Zij biedt den tegenstanders van de kartellen een verbetering van hun tactische positie en daarmede een betere kans op doorvoering van hun veel verder gaande kartelpolitieke plannen. Voor de landbouwers echter en de andere den kartellen gunstig gezinde kringen wordt hierdoor ten minste voor de naaste toekomst een bepaalde zekerheid geschapen, welke verdere inbreuken van de zijde der kartel tegenstanders vooreerst onwaarschijnlijk maakt.

Resumerend kan men zeggen, dat de nieuwe wet wel geen definitieve oplossing van het moeilijke Tsjechische kartelvraagstuk beteekent, doch dat zij haar hoofddoel, om op een zeer bestreden terrein ten minste voor bepaalden tijd rust te brengen, zal vervullen.

Nadruk verboden.

AANTEKENINGEN.

Het vraagstuk van de uitvoering van openbare werken op de Economische en Monetaire Wereldconferentie.

Een van de laatste vraagstukken, waarover op de Wereldconferentie gediscussieerd is, maar waarover men tenslotte ook niet tot overeenstemming is gekomen, is het vraagstuk van de uitvoering van werken door de Overheid tot leniging van de crisis.

Zooals bekend, is op de jongste Internationale Arbeidsconferentie een resolutie over dit vraagstuk aangenomen, welke resolutie aan de Wereldconferentie is aangeboden.¹⁾ Deze resolutie ging uit van het principe, dat de braakliggende kapitalen weder in beweging moeten worden gebracht, hetgeen in het bijzonder zal kunnen geschieden door een politiek van openbare werkverschaffing. Daarbij moet een samenwerking tot stand komen tusschen de crediteuren debiteurlanden.

Op dit punt openbaarde zich reeds een groote tegenstelling tusschen Engeland en Italië eenerzijds, Frankrijk anderzijds. Engeland verklaarde, bij monde van den heer Runciman, aan geen enkel plan, dat op internationale leest was geschoeid, te zullen deelnemen, noch daardoor geld beschikbaar te zullen stellen. Het uitvoeren van openbare werken, aldus Minister R., is het meest onlooonende middel tot bestrijding van het werklozenvraagstuk. De Engelsche regeering heeft in de laatste jaren £ 100 miljoen voor dergelijke plannen uitgegeven, maar de uitvoering hiervan was nu geëindigd en dergelijke plannen zouden niet worden herhaald.²⁾

Intusschen heeft de Engelsche Minister-President drie dagen later in het Lagerhuis beweerd, dat

¹⁾ Zie het artikel van Mej. Mr. G. J. Stemberg in het nummer van 12 Juli jl.

²⁾ Zie het artikel in „The Economist” van 22 Juli jl. „Faith without Works”.

deze verklaring hoofdzakelijk betrekking had op voorstellen „that facilities should be given for the issue of international loans to finance schemes of public works in Eastern Europe” en dat de politiek van de Engelsche regering ten opzichte van het uitvoeren van openbare werken in het geheel niet gewijzigd is. ¹⁾

Volgens „The Times” zou de uitlating van den heer Runciman betrekking hebben op „expenditure of public money upon works which give no commensurate return in cash or in the provision of employment or in the stimulation and facilitation of normal trade.”

Zoo opgevat, is de tegenstelling tusschen de uitspraak van Minister Chamberlain en Minister Runciman niet zoo groot. Dat Engeland niet bereid zou zijn aan de verstrekking van kapitaal aan andere landen voor de uitvoering van openbare werken mede te doen, was te voorzien. Immers, het nationalisme viert in Engeland ook reeds op financieel gebied hoogtij in den vorm van een embargo op buitenlandse emissies.

Op dit punt was er overeenstemming met Italië, dat er op wees, dat bij de uitvoering van openbare werken gelet moet worden op het evenwicht in de begroting en op den toestand van de kapitaalmarkten. Internationale verstrekking van credieten zou den schuldenlast van de debiteurlanden nog maar vergrooten. Nationaal gezien, volgt Italië reeds sedert het begin van de crisis een politiek van uitvoering van openbare werken, daarbij gesteund door de spaargelden van arbeiders en industriëlen. De reserves van de sociale verzekeringen kunnen, aldus de Italiaansche afgevaardigde, onder garantie van den Staat, het veiligste emplooi vinden in de openbare werken.

Lijnrecht hiertegenover stond Frankrijk, dat een memorandum over deze kwestie had ingediend, dat vrij ver ging. De uit te voeren werken moeten nuttig en productief zijn, maar onder productief is niet alleen commerciële rentabiliteit te verstaan, maar ook de economische waarde van deze werken van het standpunt van de menschelijke werkzaamheid. De werken behoeven niet tot een enkel land beperkt te blijven, maar kunnen ook door samenwerking van meerdere landen uitgevoerd worden.

Volgens Dr. Werner in „Der Deutsche Oekonomist” van 21 Juli jl., moet de groote opzet van de Fransche plannen beschouwd worden in het kader van de politiek van Frankrijk, zooals die op de Wereldconferentie tot uiting is gekomen. Deze politiek culmineerde in het plan van de contrôle over de productie. In aansluiting hierop komt Frankrijk met een van boven geregeld grootsch opgezet programma voor openbare werkverschaffing. De eigenlijke achtergrond van al deze plannen is de onder scherpe Fransche contrôle staande aanwending van groote Fransche kapitalen. In tegenstelling tot de andere groote kapitaalexporterende landen heeft Frankrijk in de jaren 1924—1929 geen liberale leeningspolitiek gevoerd, maar een politiek, die slechts met de bedoelingen van den Staat overeenkwam. Aan deze tactiek, waardoor de crisisverliezen van Frankrijk op de kapitaalmarkt geringer waren dan in de andere kapitaalexporterende landen, wil Frankrijk ook in de toekomst vasthouden.

¹⁾ Volgens het genoemde artikel in „The Economist”.

MAANDCIJFERS.

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	April 1933.		April 1932.	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Rek.houders	45.497	f 1.172.071.000	51.698	f 1.667.987.000
Door H.-bank plaatselijk	33.473	„ 954.957.000	36.977	„ 1.384.052.000
Voldoening Rijksbelast.	953	„ 8.898.000	1.024	„ 11.409.000

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens)

	Juni 1933	Sedert 1 Januari 1933	Overeenkomstige periode 1932
Directe belastingen.			
Grondbelasting	950.794	3.546.145	3.556.933
Personeele belasting ¹⁾	—	—	216.516
Inkomstenbelasting ..	2.706.405	36.009.994	47.003.507
Vermogensbelasting ..	508.773	6.215.761	7.802.779
Dividend- en tantiëmebel.	1.114.255	3.446.814	4.787.939
Invoerrechten	6.033.817	32.279.447	38.766.552
Op. op rechten op d. inv. ²⁾	1.110.908	8.082.885	—
Statistiekrecht	165.616	945.677	1.057.445
Accijnzen			
Zout	144.058	1.073.553	1.153.726
Geslacht	518.007	3.224.128	3.304.928
Wijn	300.667	738.771	1.252.705
Gedistilleerd	2.634.622	14.934.696	16.398.238
Bier	652.039	4.538.258	5.082.153
Op. op accijnzen op Bier ²⁾	108.039	238.623	—
Suiker	3.776.710	24.280.569	26.260.723
Op. op acc. op Suiker ²⁾	757.543	3.120.528	—
Tabak	2.181.401	11.728.893	14.429.168
Bel. op gouden en zilverw.	53.168	312.612	359.516
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	1.476.501	7.575.648	8.118.643
Registratierechten ..	820.191	5.534.619	5.672.099
Successierechten	1.924.924	15.967.721	18.663.606
Domein, wegen en vaart.	340.264	1.903.919	2.224.350
Staatsloterij	168.593	403.415	402.393
Loodsgelden	280.610	1.714.483	1.672.435
Totaal-Generaal ..	28.727.905	187.817.159	208.186.354

¹⁾ Met ingang v. h. belastingjaar 1931 wordt de personeele bel. geheven ten bate v. d. gem., zoojat de in dezen staat vermelde bedragen uitsluitend vroegere belastingjaren betreffen. ²⁾ Wegens de wijzigingen, tijdens de behandeling aangebracht in het ontwerp dat geleid heeft tot de wet van 24 Dec. 1932, Stbl. No. 634, worden de opcenten op de invoerrechten en de opcenten op den bieraccijnzen lager geraamd dan geschiedde in de toelichting bij de Middelenwet, en worden nieuw ingevoegd de opcenten op den suikeraccijnzen. ³⁾ Hieronder begrepen f 392.434 wegens zegelrecht enz. (Beursbel.). ⁴⁾ f 1.777.511. ⁵⁾ f 1.270.316.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	408.296	5.172.551	8.123.359
Verdedigingsbelasting ..			
Opcenten:			
Grondbelasting	574.680	2.278.488	2.833.236
Personeele belasting ..	—	—	32.349
Inkomstenbelasting ..	557.497	7.228.225	9.256.852
Vermogensbelasting ..	284.172	3.419.313	4.298.946
Dividend- en tantiëmebelasting	367.770	1.137.524	1.580.020
Invoerr. Zuidvruchten	110.925	843.513	364.451
Op. invoerr. op Zuidvr.	33.277	253.054	—
Accijnzen op Wijn	245.410	577.645	678.578
„ „ Gedistilleerd	263.462	1.493.470	1.639.824
„ „ Suiker	378.994	2.415.276	542.608
Tabaksacc. op sigaretten	628.417	3.113.253	2.448.126
Zegelrecht v. buitl. eff.	158.115	520.520	277.105
Totaal	4.011.015	28.452.832	32.075.454

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

	786.374	8.472.509	8.320.471
Wegenbelasting			
Rijwielbelasting	9.752	139.487	106.045
Totaal	796.126	8.611.996	8.426.516

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET „GEMEENTEFONDS”

	2.893.929	38.353.347	46.186.571
Gemeentefondsbelasting ..			
Tijd. op. Gemeentef. bel. .	37.624	38.585	—
Opcenten Vermogensbel.	241.112	2.996.839	3.620.738
Tijd. op. Vermogensbel. .	6.308	6.495	—
Totaal	3.178.973	41.395.266	49.807.309

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1933.

Dienstjaren	Grondbelasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1930/31	—	186.850	30.521
1931/32	22.343	1.136.774	191.870
1932/33	733.950	34.595.526	5.971.483
1933/34	2.789.852	90.844	21.887
Totalen	3.546.145	36.009.994	6.215.761

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

BANKDISCONTOS.

Table with columns for location (Ned., Bk., Athene, Batavia, Belgrado, Berlijn, Boekarest, Brussel, Budapest, Calcutta, Dantzig, Helsingfors, Kopenhagen) and date/amount.

WISSELKOERSEN.

OPEN MARKT.

Table showing exchange rates for various locations (Amsterdam, Londen, Berlijn, Maandgeld, New York) across years 1933, 1932, 1931, and 1914.

1) Koers van 21 Juli en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Table showing exchange rates in the Netherlands for various cities (Londen, Berlijn, Parijs, Brussel, Batavia) from July 18 to July 24, 1933.

Table showing exchange rates in the Netherlands for various cities (Zwitserland, Weenen, Praag, Boekarest, Milaan, Madrid) from July 18 to July 24, 1933.

Table showing exchange rates in the Netherlands for various cities (Stockholm, Kopenhagen, Oslo, Helsingfors, Buenos-Aires, Montreal) from July 18 to July 24, 1933.

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In 't 1ste of 2de No. van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table showing exchange rates from New York for various locations (Londen, Parijs, Berlijn, Amsterdam) from July 18 to July 25, 1933.

KOERSEN TE LONDEN.

Table showing exchange rates in London for various locations (Alexandrië, Athene, Bangkok, Budapest, Buenos Aires, Calcutta, Constantin, Hongkong, Kobe, Lissabon, Mexico, Montevideo, Montreal, Rio d. Janeiro, Shanghai, Singapore, Valparaiso, Warschau) across dates 8/7/1933, 15/7/1933, 17/22/7/1933, and 22/7/1933.

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 3)

Table showing silver and gold prices in London and New York from July 18, 1933, to July 27, 1932.

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS

Table showing the financial position of the Dutch Treasury, including income and expenses from July 15, 1933, to July 22, 1933.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table showing the floating debt of the Netherlands-India, including receivables and liabilities from July 15, 1933, to July 22, 1933.

CURAÇAOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Table showing the main items of the Curaçao Bank in thousands of guilders, including metal, circulation, deposits, and other accounts from June 1, 1933, to June 1, 1932.

1) Sluftp. der activa. 2) Sluftp. der passiva.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 24 Juli 1933.

Activa.		
Binnenl. Wiscels, Prom. enz. in disc.	Hfdbk. f 41.475.630,25 Bijbnk. „ 2.657.935,95 Ag.sch. „ 4.692.555,74	f 48.826.121,94
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 23.777.358,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk.nog niet afgel.	—	23.777.358,—
Beleeningen		
incl. vrsch. op onderp.	Hfdbk. f 69.021.996,38 ¹⁾ Bijbnk. „ 4.912.204,82 Ag.sch. „ 41.727.821,05	f 115.662.022,25
Op Effecten	f 114.467.895,74 ¹⁾	—
Op Goederen en Spec.	1.194.126,51	115.662.022,25 ¹⁾
Voorschotten a. h. Rijk		
Munt, Goud	f 111.855.005,—	—
Muntmat., Goud	651.519.680,01	—
Munt, Zilver, enz.	f 763.374.685,01	—
Muntmat., Zilver	23.673.383,13	787.048.068,14 ²⁾
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfondsz		
Gebouwen en Meub. der Bank	21.529.444,18	—
Diverse rekeningen	5.000.000,—	—
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5/32, S. No. 221)	18.880.294,11	—
	18.331.195,17	—
	f 1.039.054.503,79	—
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	—
Reservefondsz	3.749.272,82	—
Bijzondere reserve	5.000.000,—	—
Pensioenfondsz	8.789.264,84	—
Bankbiljetten in omloop	910.467.820,—	—
Bankassigtiën in omloop	40.325,52	—
Rek.-Cour. saldo's:	Het Rijk f 18.179.015,98 Anderen „ 71.632.963,82	89.811.979,80
Diverse rekeningen	—	1.195.840,81
	f 1.039.054.503,79	—
Beschikbaar metaalsaldo	f 387.438.244,23	—
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is	968.595.611,—	—

1) Waarvan aan Nederlandsch-Indië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad No. 99) f 40.933.821,50

2) Waarvan in het buitenland „ 3.020.302,58

Vornaamste posten in duizenden guldenz

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldol)	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
24 Juli '33	111855	651.520	910.468	89.852	387.438	79
17 „ '33	111854	629.127	921.513	66.469	369.710	77
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag discontol)	Schatkist-promessen rechtstreeksz	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
24 Juli 1933	48.826	—	115.662	23.777	18.880
17 „ 1933	51.842	—	122.933	32.464	10.051
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 4 Jan. 1929 op de basis van 2/3 metaaldekking. 2) Onder de activa.

JAVASCHE BANK.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldol)
22 Juli '33 ²⁾	143.020	—	198.490	28.560	52.200
15 „ '33 ²⁾	145.340	—	203.100	29.540	52.236
24 Juni 1933	104.003	43.990	196.720	34.852	55.365
17 „ 1933	104.500	43.815	202.571	32.252	54.387
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842
Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaalt.	Dis-conto's	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
22 Juli '33 ²⁾	4.720	67.300	—	24.210	63
15 „ '33 ²⁾	4.730	69.690	—	25.190	62
24 Juni 1933	5.507	9.183	35.915	36.130	64
17 „ 1933	5.903	9.221	35.902	35.381	63
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

1) Sluitpost activa. 2) Cijfers telegrafisch ontvangen.

BANK VAN ENGELAND.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
19 Juli 1933	190.981	377.374	72.321	11.246	14.063
12 „ 1933	190.969	378.471	71.224	15.100	12.545
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
19 Juli '33	89.591	19.052	94.159	57.205	73.606	43,1
12 „ '33	87.056	16.840	95.958	56.334	72.498	42,8
22 Juli '14	11.005	14.736	42.185	—	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
13 Juli '33	81.549	947	2.575	4.468	1.403	2.690	3.200
7 „ '33	81.264	963	2.573	4.577	1.604	2.762	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Parti-culieren
13 Juli '33	6.468	2.254	83.216	575	2.004	18.122
7 „ '33	6.468	2.287	83.907	513	2.001	17.598
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Sluitpost activa.

DUITSCHE RIJKSBANK.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 Juli 1933	200,6	17,6	80,3	3.068,4	70,6
7 „ 1933	194,1	17,7	86,1	3.180,9	84,7
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-tien	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
15 Juli 1933	320,0	461,8	3.338,4	357,5	180,8
7 „ 1933	319,7	463,4	3.392,2	-359,7	195,4
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 15, 7 Juli 1933, resp. 23, 24 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Data	Goud		Circulatie	„Other cash“ ²⁾	Wissels	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Munt en diversen				Schatkist	Partic.
18 Juli 1933	2.686	63	741	61	355	40	3.614
13 „ 1933	2.686	63	748	58	355	40	3.633

FEDERAL RESERVE BANKS.

Data	Goudvoorraad		„Other cash“ ²⁾	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
12 Juli '33	3.545,8	2.829,2	278,1	167,9	13,2
5 „ '33	3.549,1	2.811,7	255,5	181,8	23,1

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
12 Juli '33	2.007,2	3.067,1	2.581,8	146,4	63,4	68,4
5 „ '33	1.995,3	3.115,3	2.450,7	146,8	63,7	68,4

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

3) „Other Cash“ does not include Federal Reserve Notes or a Bank's own Federal Reserve bank notes.

WARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
5 Juli '33	31	8.530	8.156	1.601	15.738	4.492
28 Juni '33	26	8.452	8.213	1.697	15.780	4.406

De posten van De Ned. Bank, de Javasche Bank en de Bank of Eng-land zijn in duizenden, alle overige posten in miljoenen van de be-treffende valuta.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

25 Juli 1933.

Aan de wilde haussespeculatie in tarwe in de Ver. Staten, aangemoedigd door de regeering en in de hand gewerkt door slechte oogstvooruitzichten, is plotseling een einde gekomen. De prijzen waren tot ongekende hoogte gestegen en de vooruitzichten van den oogst waren zeker niet beter geworden, doch vele houders achtten den tijd gekomen om hun winst te realiseeren en het aanbod werd grooter. Allengs ontwikkelde zich een paniekstemming aan de termijnmarkten en de prijzen daalden dermate, dat met recht van een débacle gesproken kan worden. Op 20 Juli sloot de termijnmarkt te Chicago 26 dollarcenten per 60 lbs. lager dan op 17 Juli, toen het hoogterecord van 116 cents was bereikt. De beurs te Chicago werd gesloten om de speculatie te stoppen en alleen zaken in disponibile tarwe bleven geoorloofd. Men zon op middelen om verdere prijsverlaging tegen te gaan, want lage prijzen zijn niet in overeenstemming met de bedoeling der regeering, die naar hoge prijzen der grondstoffen streeft. Te Winnipeg had men de verhooging te Chicago gevolgd, hoewel niet in dezelfde mate. De ineensdorting was er dan ook niet zoo hevig en de verlaging bedroeg er op 20 Juli 15½ dollarcenten. De markt te Winnipeg bleef na dien dag geopend en de verlaging vond verderen voortgang. Zaken in Canadeesche tarwe waren gedurende den laatsten tijd niet mogelijk geweest toen de koersen in Winnipeg steeds stegen, daar koopers liever hunne behoeften dekten met Australische en Platatarwe, waarvoor de prijzen in veel minder sterke mate verhoogd waren. In de tweede helft der afgelopen week kwamen de prijzen voor Canadeesche tarwe weder op exportpariteit en werden weder belangrijke zaken naar Europa afgesloten. De prijzen te Winnipeg waren gisteren weder hooger en het slot was toen nog 17¼ dollarcenten per 60 lbs. lager dan een week geleden. Ook Australische en Platatarwe daalden na de Noord-Amerikaansche instorting, op het lagere niveau kwamen daarin matige zaken tot stand. Het slot te Buenos Aires was 40 centavos per 100 KG., te Rosario 35 centavos lager dan een week geleden. Chicago heropende gisteren met den slotkoers van 20 Juli als vastgestelde minimumprijs en op ongeveer 8 dollarcenten gelimiteerde prijsschommelingen. Het slot was onveranderd tegen dat van den 20 Juli. In de Ver. Staten is het weder gunstig voor het binnenhalen van de wintertarwe, doch de bij het dorschen verkregen resultaten zijn teleurstellend. De toestand in het zomertarwegebied is nog ongunstiger geworden en particuliere schattingen van de opbrengst zijn weder kleiner. Men noemt een vermoedelijke opbrengst van 145 miljoen bushels tegen de officiële raming op 1 Juli van 160 miljoen bushels. Het overschot aan oude tarwe wordt door den Minister van Landbouw geschat op 200 miljoen bushels, doch door den handel op ongeveer 350 miljoen bushels. Regen en koeler weder hebben gedurende de laatste dagen verdere achteruitgang verhoed. In Canada blijven in het Zuiden de vooruitzichten slecht. Regen is overal in de Prairiesprovincies zeer gewenscht. Het warme weer doet vroeg rijpen der tarwe verwachten. De particuliere ramingen van de opbrengst loopen sterk uiteen van 275 tot 325 miljoen bushels. Berichten uit Europa blijven gunstig. In Duitsland verwacht men een voldoende opbrengst voor de behoefte, in Frankrijk ook of bijna. In Midden- en Oost-Europa zijn de vooruitzichten verbeterd en worden flinke voor uitvoer beschikbare overschotten verwacht. De in Australië met tarwe bebouwde oppervlakte wordt geschat op 14½ miljoen acres of 4.4 pCt. kleiner dan 1931/32. De vooruitzichten zijn door onvoldoende regen niet onverdeeld gunstig.

Van de sterke verlaging voor tarwe in Noord-Amerika heeft rogge den terugslag ondervonden. De inkoopers in de Ver. Staten van Platarogge en de verzending daarheen van in Europa liggende Amerikaanse rogge, hadden de prijzen doen stijgen, doch in de tweede helft der week ondergingen alle soorten weder belangrijke verlagingen. De oogstvooruitzichten in Duitsland en Polen zijn goed.

De markt voor maïs was in het begin der week vast en voor goede kwaliteiten aangekomen maïs werden flinke prijzen betaald. Veel Platamaïs werd aangevoerd, welke bij aankomst min of meer beschadigd bleek te zijn en de verkoop daarvan was niet gemakkelijk. Het aanbod van gezonde, doch twijfelachtige kwaliteit drukte de markt. Op latere aflading waren verschepers slechts tot aanmerkelijk hogere prijzen aan de markt dan die welke voor eerdere posities te maken waren. De omzetten daarin bleven daardoor beperkt. Donaumaïs was voor ongeveer dezelfde prijzen te koop als Platamaïs. Ook daarvoor werd op aflading een premie gevraagd. Donau-afladers waren echter met eene bescheidenere premie tevreden en konden verschillende verkoopen naar West-Europa afsluiten. De vooruitzichten van maïs aan den Donau zijn verbeterd sedert mooi en warm weer is ingetreden. De prijzen van maïs zijn in den tijd dat tarwe en rogge vast waren, slechts matig opgelopen en in de tweede helft der week ook verder matig gedaald. Het slot te Buenos Aires was 1 centavo hooger, te Rosario onveranderd, vergeleken bij een week geleden.

Het aanbod van spoedig verwachte Plata-gerst blijft beperkt en op aflading worden ook geen groote hoeveelheden aangeboden. De prijzen zijn toch gedaald onder den druk van ruimer aanbod tot lagere prijzen van den Donau op aflading in de eerstvolgende maanden. Ook zwaardere gerst wordt door den Donau aangeboden tot lagere prijzen dan die, welke voor de Platagerst worden gevraagd en dat maakt koopers huiverig meer voor de Platagerst te betalen. De oogstberichten van gerst uit Roemenië zijn zeer gunstig zoowel wat de kwantiteit als de kwaliteit betreft.

Haver was algemeen lager te koop met weinig belangstelling. De termijnmarkt te Buenos Aires sloot 30 centavos per 100 KG. lager.

SUIKER.

De flauwe stemming, welke deze week behalve voor suiker ook voor andere goederen heerschte, vindt haar oorzaak in de ontijdige verdaging der Londensche Conferentie. Ook de internationale gedachtenwisseling omtrent suiker schijnt volgens inofficiële berichten niet te vlotten, aangezien van verschillende landen tegenwerking ondervonden wordt.

In Amerika, alwaar de getroffen binnenlandsche maatregelen de toekomst hoe langer hoe onduidelijker maken, was de handel in ruwe suiker nog zeer levendig met goede prijzen.

De New-York termijnmarkt echter gaf na een vaste opening een zeer flauw beeld te zien. Tengevolge van aanzienlijke liquidaties zakte de noteringen gedurende de week ca. 10 punten in. Het slot luidde als volgt: Juli 1.39, Sept. 2.39, Oct. 2.43, Dec. 1.47, Jan. 1.48, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 3.52 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 49.000 tons, de versmeltingen 50.000 tons tegen 58.545 tons verleden jaar en de voorraden 350.000 tons tegen 293.136 tons verleden jaar.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	16/22 Juli 1933	Sedert 1 Jan. 1933	Overeenk. tijdvak 1932	16/22 Juli 1933	Sedert 1 Jan. 1933	Overeenk. tijdvak 1932	1933	1932
Tarwe	41.343	785.584	837.153	1.064	15.016	7.545	800.600	844.698
Rogge	5.484	235.709	284.366	1.100	4.819	1.333	240.528	285.699
Boekweit	210	12.332	15.074	—	25	—	12.357	15.074
Mais	29.460	609.943	756.446	110	115.739	182.416	725.682	938.862
Gerst	16.250	191.588	221.765	—	18.411	7.359	209.999	229.124
Haver	3.291	91.871	115.473	—	2.771	3.022	94.642	118.495
Lijnzaad	536	136.961	142.198	11.331	175.585	213.710	312.546	355.908
Lijnkoek	2.150	45.565	60.217	—	—	50	45.565	60.267
Tarwemeel	71	11.524	13.388	163	4.445	9.032	15.969	22.420
Andere meelsoorten	422	32.364	23.467	117	5.940	8.155	38.304	31.622

STATISTISCH OVERZICHT

Table with columns: GRANEN EN ZADEN (TARWE, ROGGE, MAIS, GERST, LIJNZAAD), TUINBOUWARTIKELEN (KOMKOMMERS, TOMATEN, VROEGE AARDAPPELEN), VLEESCH (RUNDVLEESCH, VARKENS-VLEESCH). Rows include years from 1925 to 1932 and months from Jan 1931 to Dec 1932.

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nos. van 8, 15 Aug. 1928, 25 Febr. 1931 en 15 Febr. 1933. 2) Tot Jan. 1931 Hard Winter No. 2. van Jan. 1931 tot van 26 Mei 1930 tot 23 Mei 1932 74 K.G. Zuid-Russische. 3) Tot Jan. 1928 Malting; van Jan. 1928 tot 9 Febr. 1931 American No. 2, van 9 Febr. 1931 tot 23 Mei 1932 het betreffende jaar. 4) 1 Juli. 5) 7 Juli. 6) 15 Juli. 7) 22 Juli. 8) 7 Juli. 9) 14 Juli. 10) 21 Juli.

Table with columns: MINERALEN (STEENKOLEN, PETROLEUM, BENZINE), TEXTIELGOEDEREN (KATOEN, WOL), DIVERSEN (KOE-HUIDEN, KALK-SALPETER). Rows include years from 1925 to 1932 and months from Jan 1931 to Dec 1932.

1) Jaar- en maandgem. atger. op 1/8 pence. 2) 7 Juli. 3) 14 Juli. 4) 21 Juli. 5) 8 Juli. 6) 5 Juli. 7) 12 Juli. 8) 19 Juli. 9) 6 Juli. 10) 13 Juli. 11) 20 Juli. 12) 4 Juli.

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

Table with columns for ZUIVEL EN EIERN (Boter, Kaas, Eieren) and METALEN (Koper, Lood, Tin, IJzer, Gieterij-IJzer, Zink, Goud, Zilver). Includes sub-columns for various grades and units like per K.G., per 100 st., per Eng. ton, etc.

26 Sept. 1932 79 K.G. La Plata. 3 Tot Jan. 1928 Western; vanaf Jan. 1928 tot 16 Dec. 1929 American No. 2, van 16 Dec. 1929 tot 26 Mei 1930 74/5 K.G. Hongaarsche 64/5 K.G. Zuid-Russische. Van 23 Mei—19 Sept. 1932 No. 3 Canada. 5) De jaargemiddelden zijn berekend uit de gemiddelde prijzen van April, Mei en Juni van

BOUWMATERIALEN KOLONIALE PRODUCTEN

Table with columns for BOUWMATERIALEN (Vurenhout, Steenen) and KOLONIALE PRODUCTEN (Cacao, Copra, Koffie, Rubber, Suiker, Thee). Includes sub-columns for various grades and units like per 1000 stuks, per 50 K.G., etc.

N.B. Alle Pondennotering vanaf 21 Sept. '31 zijn op goudbasis omgerekend; de Dollarnoteringen vanaf 20 April '33 zijn in verhouding van de depreciatie van den Dollar t.o.v. den Gulden verlaagd.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1933	1932	1931
	tons	tons	tons
Productie ..... (Raming)	1.995.000	2.602.864	3.122.186
Ontvangsten	23.467	24.283	22.968
Totaal sedert 1/1	804.162	1.254.539	2.946.799
Verscheppingen	51.538	53.073	112.754
Voorraad	797.367	1.099.647	1.510.320

De Engelsche markt kenmerkte zich deze week door een afwachtende houding. Zoowel in ruwe suiker als ook op de Londensche termijnmarkt ging niet veel om. De termijnnoteringen brokkelden langzaam af en belandden aan het einde der week op het volgende niveau: Aug. Sh. 5/4, Dec. Sh. 5/7, Mrt. Sh. 5/10, Mei Sh. 5/11½.

Op Java verkocht de Nivas ca. 10.000 tons.

Hier te lande was de markt zeer flauw. Valutaspeculanten, hoofdzakelijk in het buitenland, die eenigen tijd geleden groote posten aan de Amsterdamsche termijnmarkt kochten, waartegen hoofdzakelijk witte Java-suiker geleverd zal worden, vonden in de stabiliteit van den Gulden aanleiding om hunne belangen gedeeltelijk te liquideeren. Tegenover dit aanbod stond slechts weinig kooplust, zoodat de prijzen aanzienlijk terugliopen. De markt sloot op de volgende prijzen: Aug. f 5¼, Dec. f 5½, Mrt. f 5⅞ en Mei f 6.—

KOFFIE.

Van de vastere stemming, waarover in het vorig Overzicht kon worden melding gemaakt, is voor het oogenblik niets meer te bespeuren. Nadat de termijnmarkt te New-York in de laatste twee weken flink was opgelopen (een paar maal zelfs met groote sprongen) tengevolge van belangrijke inkoop van speculanten, die bij de verdere depreciatie van den dollar zich toen ook in het artikel koffie hebben begeven, liepen de termijnnoteringen aan die markt na 18 dezer wederom terug, aanvankelijk met even groote sprongen als waarmede de rijzing had plaats gehad. De Septembermaand staat thans te New-York, voor het Rio-contract zoowel als voor het Santos-contract, weder op ongeveer de waarde van 3 dezer, doch de verder verwijderde maanden, die in het begin van Juli met een zeer klein report werden genoteerd, staan thans nog ongeveer 30 à 60 punten hooger dan op 3 dezer. Het kleine déport is dus veranderd in een vrij groot report.

Heeft onze markt, alwaar uiteraard de factoren ontbraken, welke te New-York haar invloed deden gelden, op de Amerikaansche stijging slechts zeer weinig gereageerd, ook de daling te Amerika werd daarom bijna niet gevolgd.

Uit de gisteren bekend geworden Weekstatistiek van Brazilië is gebleken, dat in de vorige week van Santos naar Europa verscheept zijn 106.000 balen tegen 66.000 balen in de week daarvoor en naar de Vereenigde Staten 172.000 balen tegen 80.000 balen. Verscheept werden van Rio naar Europa 47.000 balen tegen 6000 balen en naar de Vereenigde Staten 20.000 balen tegen 7000 balen. Als verkocht door Santos worden opgegeven naar Europa 151.000 balen tegen 107.000 balen en naar de Vereenigde Staten 194.000 balen tegen 63.000 balen.

Als vernietigd in de vorige week worden opgegeven 1000 balen te Rio en 58.000 balen te Santos.

Een officieel telegram uit Brazilië bracht dezer dagen de mededeeling, dat het Koffie-Departement in overleg met het Centro do Commercio besloten heeft ruilzaken van koffie, die vroeger meermaalen tot stand zijn gekomen, niet meer te doen. Bedoeld wordt klaarblijkelijk, dat thans besloten is, dat de Regeering voortaan geen rechtstreekse transacties van koffie tegen andere artikelen meer zal afsluiten. Zoals bekend, heeft de Braziliaansche koffie-uitvoerhandel bij herhaling bij het Gouvernement aangedrongen op een dergelijk besluit, omdat de handel door zulke ruilzaken zwaar werd benadeeld.

De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos zijn op het oogenblik een fractie lager à iets hooger tegenover verleden week, doch voor Rio zijn zij 10 à 20 dollarcenten gestegen. Onder aftrek van het op circa 15 dollarcenten geschatte voordeel van de bijlevering van de bekende bonus van 10 % zijn zij voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheeping nu ongeveer \$ 10.35 à 10.50 per cwt. en voor dito Prime ongeveer \$ 10.45 à 10.70. Voor Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheeping, komen de offertes, op dezelfde wijze berekend, uit op ongeveer \$ 8.70 à 8.75. Bij den dollarkoers van heden, die enkele percenten hooger is dan een week ge-

leden, staan deze aanbiedingen gelijk met onderstaande prijzen in gouddollars:

Santos Superior	—	\$ 7.45 à 7.55
„ Prime	—	„ 7.50 à 7.70
Rio 7	—	„ 6.25 à 6.30

wat voor Santos 0.15 à 0.25 en voor Rio 0.30 à 0.35 goud-dollar per cwt. hooger is dan verleden week.

De prijzen in de eerste hand in Nederlandsch-Indië zijn voor de ongewasschen Sumatra Robusta-soorten ¼ à ¼ ct. hooger en voor gewasschen Robusta ¼ ct. lager dan een week geleden. De noteringen zijn thans aan te nemen op:

Palembang Robusta, Augustus-verscheeping, 13½ ct.; Benkoelen Robusta, Augustus-verscheeping, 14 ct.; Mandheling Robusta, Augustus-verscheeping, 15¼ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Augustus-verscheeping, 13½ ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt liepen ¼ à ½ ct. terug. Juli staat thans genoteerd 14, September 13, December 13¼, Maart 13½ en Mei 13½ ct.

De officieele loco-notering van Superior Santos bleef onveranderd 22 ct. per ½ K.G. en die van Robusta 22½ ct.

De slotnoteringen te New-York waren:

	Gemengd contract (basis Rio No. 7)				Santos contract (basis Santos No. 4)			
	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
24 Juli	\$ 5.80	6.06	6.26	6.32	7.96	8.24	8.38	8.43
17 Juli	„ 6.63	6.88	7.10	7.23	8.90	9.10	9.25	9.38
10 Juli	„ 6.10	6.26	6.32	6.32	8.44	8.44	8.43	8.44
3 Juli	„ 5.80	5.78	5.78	5.78	7.98	7.92	7.87	7.85

Rotterdam, 25 Juli 1933.

STEENKOLEN.

In Engeland maakt men zich ongerust over de gevolgen van het „dumpen” van Poolsche kolen in de meeste markten, die vroeger uitsluitend en in den laatsten tijd voor een groot gedeelte aan de Britsche kolonexporteurs behoord hebben. Naar het schijnt zijn het zelfs Britsche firma's, die er zich mede onledig houden Poolsche en andere niet-Britsche kolen in deze gebieden te plaatsen, welke schijnbaar onpatriottische houding wordt verdedigd met de opmerking, dat exporteurs van Britsche kolen van regeeringswege niet de minste aanmoediging ontvangen. Allerhand beperkingen zijn gedurende de laatste jaren ten nadeele van Engelsche kolen getroffen en deze beperkingen maken het den Britschen exporteur hoe langer hoe moeilijker om in overzeesche gebieden met niet-Britsche kolen te concurreren. De tendenz van de prijzen in alle productiegebieden is omlaaggaand. In Westfalen wordt overwogen zich zoo in te richten, dat elke mijnwerker minstens 20 dagen per maand kan werken. Aangezien dit op het oogenblik niet te bereiken valt, moet dus de productie aangezet worden en dit moet noodzakelijk weer leiden tot scherpe strijd op de buitenlandsche markten.

Uit Engeland wordt nog melding, dat juist 24 uur vóór de groote Petroleum Conferentie, de Regeering het wetsontwerp van McDonald, tot steun aan de destillatie van benzine uit steenkolen, aangenomen heeft, en dat de Imperial Chemical Industries onmiddellijk met den bouw van een raffinaderij, die 2½ miljoen Pond moet kosten, zullen beginnen. Dit zal ongetwijfeld een zeer gunstigen invloed hebben op de Engelsche kolenproductie, hoewel het natuurlijk nog wel eenigen tijd zal duren voordat deze raffinaderij volop aan het werk zal kunnen gaan.

De prijzen zijn:

Northumberland ongezeefde	f 6.85
Durham ongezeefde	„ 7.40
Cardiff 2f3—1/3	„ 8.70
Schotsche gezeefde Prime Lothians	„ 7.05
Yorkshire gewasschen Singles	„ 6.40
Westfaalsche Vetsfönder	„ 8.25
„ Vlamstukken I	„ 9.—
„ Smeenootjes	„ 8.75
„ Gasvlamfönder	„ 8.25
„ Gietcokes	„ 11.—
Hollandsche Eierbriketten	„ 13.—

alles per ton van 1.000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam. Ongezeefde bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 7.05. Markt ongeanimeerd. 25 Juli 1933.